Disney

ENCICLOPEDIA

Ediție de LUX

24

Descoperă lumea distrându-te!

Păsările

DeAGOSTINI

Descoperă lumea distrându-te!

Păsările

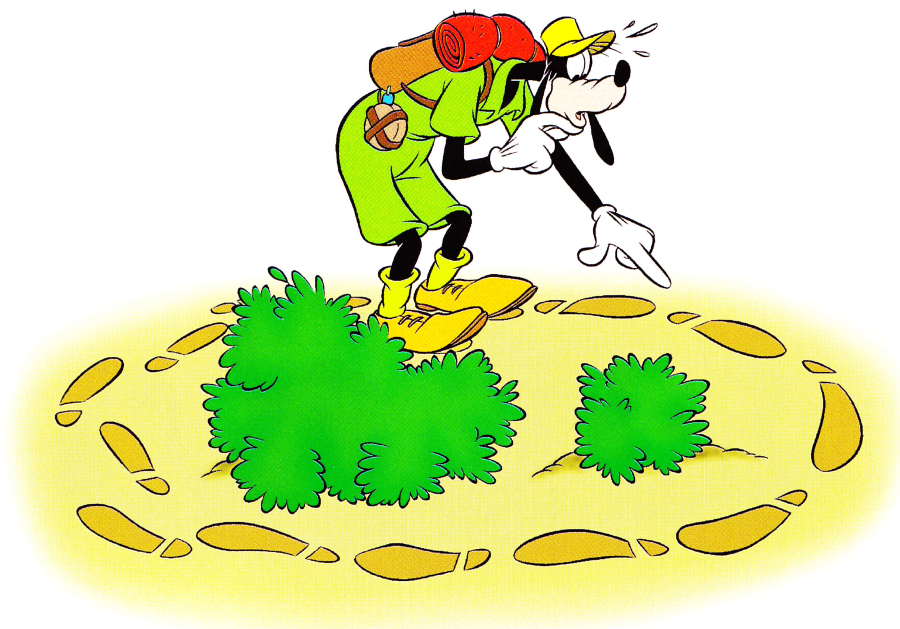
Cuprins

Introducere în

Păsările

Un vultur care plutește cu eleganță în înaltul cerului și un pinguin dolofan și simpatic care trăiește pe o banchiză par să nu aibă nimic în comun. Și totuși sunt doar două dintre cele peste nouă mii de specii de păsări existente în lume.

Păsările trăiesc aproape oriunde, în aer, pe pământ și în apă. Există colibri minusculi și albatroși cu aripi uriașe, păsări care nu pot să zboare și păsări care în fiecare an străbat în zbor jumătate din globul pământesc. Creaturile cu pene sunt dintre cei mai surprinzători acrobați existenți în natură, dar și unele dintre cele mai prețioase frumuseți naturale.

Păsări care nu pot să zboare

Toate păsările au aripi, dar nu toate pot să zboare. Struțul și emu, de exemplu, au aripi mici și picioare lungi și robuste, așa încât în loc să zboare aleargă cu viteză mare, pentru a se feri de pericole sau pentru a-și căuta hrana. Nici pasărea kiwi, deși este mai mică, nu poate să zboare, dar nu este nici un bun alergător; de aceea, preferă să iasă noaptea pentru a căuta mâncare.

Struțul cel Rapid

Pasărea cea mai înaltă din lume estre struțul, care măsoară aproape trei metri. Este și cel mai rapid alergător, atingând 70 km/oră. Struțul trăiește în Africa și este pasărea care depune cele mai mari ouă (având greutatea de aproximativ un kilogram și jumătate).

Struți în savana africană

Penele cozii

Picior mare, cu *degete robuste*

Ghearele lungi îl *ajută să alerge pe distanțe mari*

Emu

Emu Australian

Cu cei doi metri ai săi, emu este a doua pasăre ca înălțime din lume. Are penele aspre și aplecate în jos, ceea ce-i dă penajului un aspect de blană. Are aripi mici și aleargă repede, străbătând distanțe mari prin deșerturile Australiei, în căutare de plante, semințe și insecte.

Nandu, un Tată Bun

Nandu este pasărea cea mai înaltă din America de Sud: atinge aproape un metru și jumătate. La fel ca ruda sa australiană emu, este un tată bun, clocește ouăle și are grijă de pui.

Nandu mascul cu pui

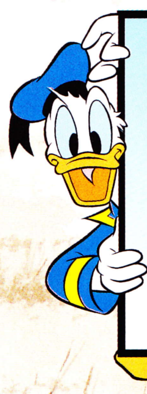
Ochii mari permit *vederea la distanță mare*

Grație gâtului lung, *struțul are o vizibilitate bună a teritoriului*

Când curtează femela, *masculul bate din aripile cu pene lungi și moi*

Struțul își apleacă gâtul pentru *a ciuguli de pe sol plante, insecte și chiar reptile, dar de fiecare dată îl ridică pentru a verifica dacă nu sunt pericole*

DATE ULUITOARE

★ **Ochiul struțului este mai mare decât pasărea cea mai mică din lume, colibri-albina.**

Cazuarul are gâtul albastru.

CAZUARUL

Cazuarul trăiește în pădurile tropicale din Noua Guinee și Australia. Are gheare mari și puternice, iar pe cap are un „coif" (o creastă osoasă) pe care îl folosește uneori pentru a-și croi drum prin vegetația deasă.

KIWI

Micuțul kiwi din Noua Zeelandă are un cioc lung, cu nările situate în vârf. Are un miros foarte dezvoltat, iar cu ciocul scormonește pământul în căutare de viermi, larve și insecte.

Kiwi

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: pp. 50-51

Păuni, fazani & Co.

Păsările denumite galiforme sunt răspândite în întreaga lume și cuprind peste 260 de specii, printre care păunii, cocoșii-de-munte, curcanii și fazanii. Cele mai multe specii au corpul rotund, capul mic cu cioc scurt și robust și picioare cu gheare masive și puternice, cu patru degete, pentru a scormoni în pământ în căutare de semințe și fructe. Deși au aripi scurte și rotunjite ce le permit să zboare pe distanțe scurte si la înălțimi mici, preferă viața la sol.

Strigătul păsării Hoco

Hoco trăiește în pădurile din America de Sud. Își caută hrana pe sol, dar când este în pericol zboară pe crengile copacilor. Pentru a atrage femela, masculul emite un strigăt care răsună în întreaga pădure.

Creasta din pene *bogate și o protuberanță cărnoasă galbenă împodobesc capul păsării hoco*

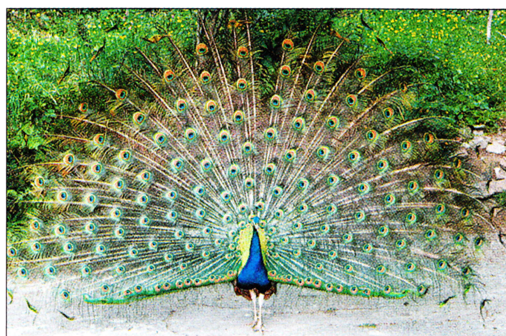
Mascul hoco

Pentru a-și construi *cuibul în copaci, folosește rămurele și frunze adunate de pe pământ*

O coadă în formă de evantai

Penele cozii păunului-mascul sunt splendide, foarte colorate, decorate cu desene asemănătoare cu niște ochi strălucitori. Pentru a atrage femela, păunul le ridică și le deschide formând un evantai strălucitor.

Reprezentația unui păun mascul

UN INCUBATOR NATURAL

Fazanul australian are un mod ciudat de a-și face cuibul. Femela depune ouăle într-o movilă din nisip și frunze, construită de mascul. Când frunzele încep să putrezească, temperatura movilei crește. Masculul adaugă sau înlătură material, astfel încât temperatura interioară a cuibului să rămână constantă, ca într-un incubator. Când ouăle se sparg, puii ies din movilă.

Cuibul este menținut *la temperatura constantă de 33° C*

Cu ajutorul ciocului, *controlează temperatura internă a cuibului*

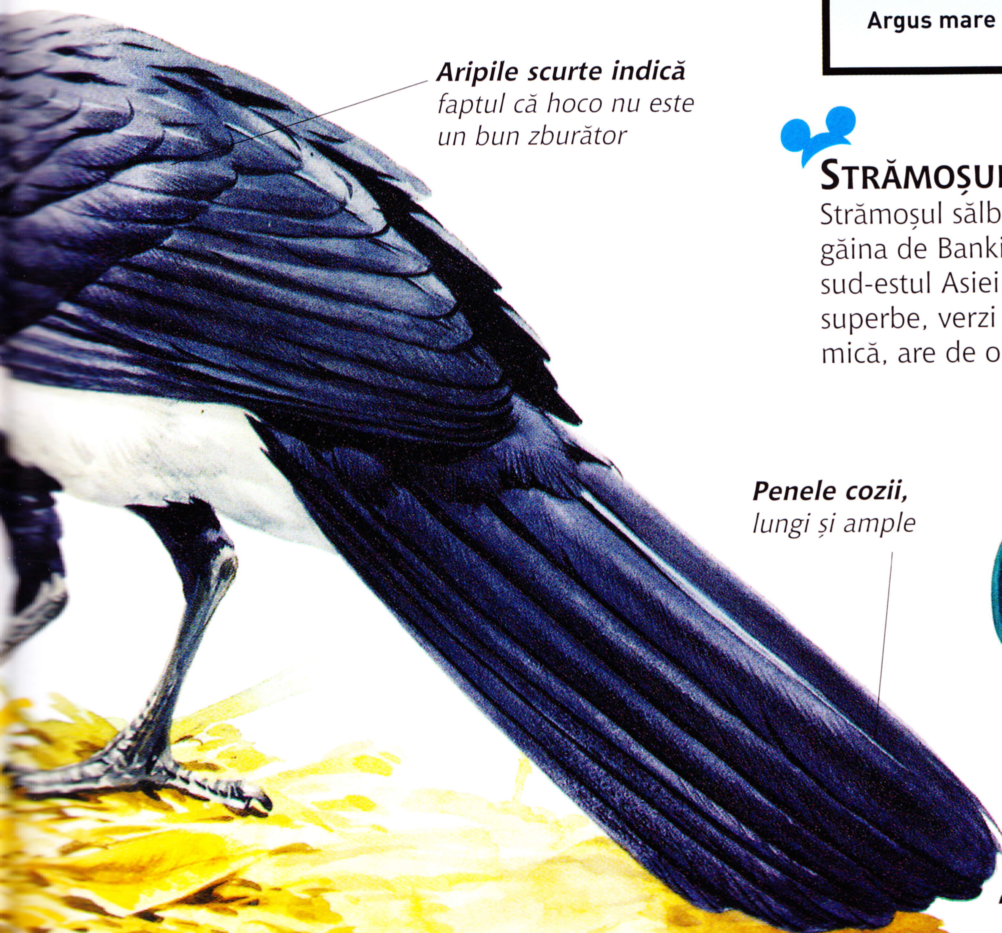
Mascul de fazan australian și cuibul-movilă

Argus mare

DATE ULUITOARE

★ **Cea mai lungă coadă este aceea a fazanului argus, care poate măsura peste un metru și jumătate.**

Aripile scurte indică *faptul că hoco nu este un bun zburător*

Penele cozii, *lungi și ample*

STRĂMOȘUL GĂINII

Strămoșul sălbatic al găinii de curte, găina de Bankiva, trăiește în pădurile din sud-estul Asiei. Masculul are niște pene superbe, verzi și portocalii. Femela, mai mică, are de obicei culoarea maronie.

Cocoș Bankiva

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: pp. 34-35

Cocori, cristei și dropii

Cocorii, cristeii și dropiile alcătuiesc un grup foarte variat de păsări: unele, precum eleganții cocori, străbat în zbor distanțe lungi la înălțimi mari, altele, precum dropiile, preferă să se deplaseze pe sol, alergând cu viteză mare. De asemenea, își fac cuibul tot pe sol. Unii cristei și bâtlanii își caută hrana în zone mlăștinoase sau cu apă puțin adâncă. Multe au picioare lungi, iar unele specii de cocor sunt cele mai înalte păsări zburătoare.

DANSUL COCORULUI

În perioada împerecherii, cocorii fac dansuri de curtare. Își deschid aripile pentru a-și arăta penele, înaintează cu pieptul umflat, mișcând capul în sus și în jos și, din când în când, fac salturi în aer.

***Deschid aripile, pentru** a-și arăta penele*

***Capul cocorului** încoronat este împodobit cu un smoc galben*

***Cocorii rămân** toată viața cu același partener*

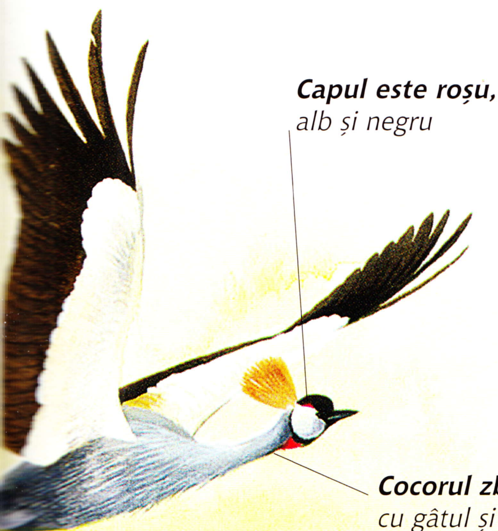
Un cocor încoronat deschide aripile în timpul curtării.

Cristelul-de-baltă se hrănește cu mici animale acvatice.

LA VÂNĂTOARE PRIN STUFĂRIȘ

Cristelul-de-baltă se mișcă ușor printre trestii, căutând cu ciocul lung și roșu insecte și broaște, cu care se hrănește. Este un bun înotător, prinzând pești și alte animale de baltă mici. În mod normal, își construiește pe sol un cuib elegant în formă de cupă, în stuf.

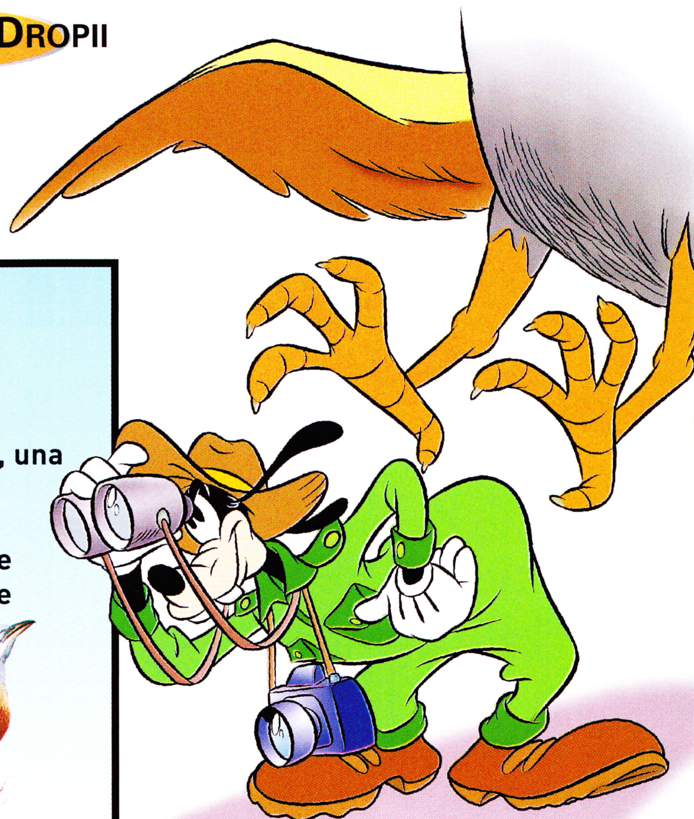

Cocor încoronat în zbor

DATE ULUITOARE

★ **Masculul dropiei, una dintre păsările zburătoare cele mai grele din lume, poate atinge 18 kg greutate și un metru lungime.**

ÎN CĂUTAREA HRANEI

Cocorii se hrănesc variat și își folosesc ciocul robust pentru a prinde insecte și animale mici și pentru a apuca semințe și frunze. De multe ori, își caută hrana în apă puțin adâncă, deși nu au gheare palmate.

Un bâtlan își arată penele în culori vii.

Agamis (pasărea-trompetă)

ȚIPETE STRIDENTE

Grupuri de agamis își caută împreună hrana pe sol, prin pădure. Aceste păsări au aripi puțin dezvoltate și zboară rar. Emit țipete foarte puternice și stridente.

UN SISTEM DE AUTOAPĂRARE

Bâtlanul rămâne adesea ascuns la adăpostul plantelor când își caută hrana. Totuși, dacă este speriat, deschide aripile și-și arată penele în culori vii, pentru a-și speria dușmanii.

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
ATLAS: **pp. 34-35**

Penele și zborul

Păsările sunt singurele creaturi cu pene. Fiecare pasăre are tipuri diferite de pene, toate ușoare și rezistente, fiecare cu funcții diferite; unele le ajută să zboare și să-și mențină echilibrul în aer, altele le păstrează căldura și le ajută la ritualul de împerechere.

Păsările zboară datorită penelor lungi și puternice de la coadă și aripi. Penele aripilor se împart în remige primare și secundare. Cele primare au rol de propulsare și servesc la baterea aerului, făcând pasărea să înainteze, în timp ce remigele secundare o mențin în echilibru în aer. Pentru a bate din aripi, pasărea folosește puternicii mușchi pectorali. Bătând din aripi, deplasează aerul înainte și înapoi, rămânând astfel în aer și înaintând.

Aripă de pasăre

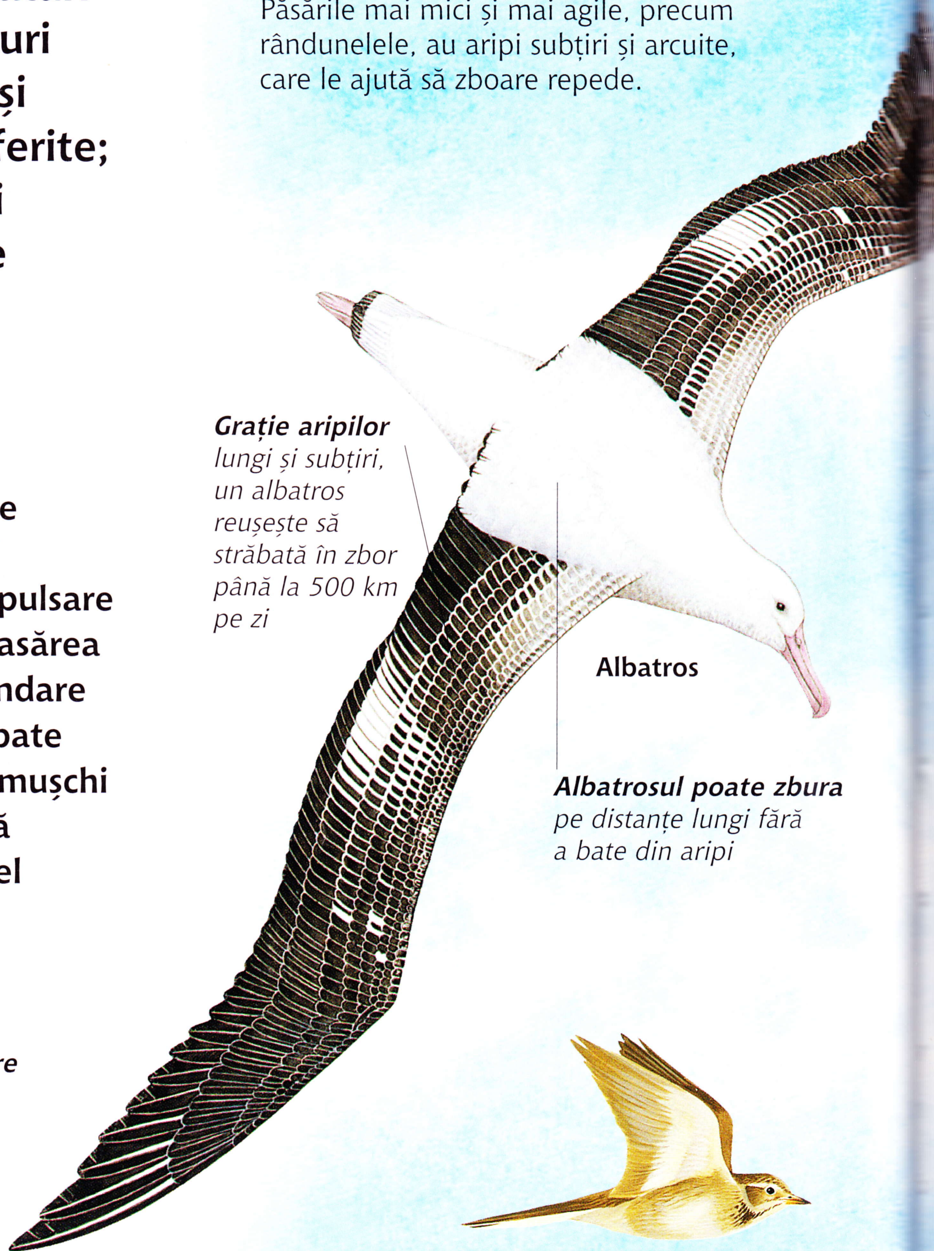
Remigele primare *sunt mai mari*

Remigele secundare *sunt mai mici*

FORMA ARIPILOR ȘI ZBORUL

Păsările prădătoare, precum vulturii, au aripi mari, cu fisuri adânci în apropiere de vârful remigelor primare. Acest tip de aripi le ajută să se echilibreze în zbor, valorificând curenții atunci când caută hrană. Păsările marine, precum albatroșii, au aripi lungi și subțiri, pentru a parcurge în zbor distanțe mari. Păsările mai mici și mai agile, precum rândunelele, au aripi subțiri și arcuite, care le ajută să zboare repede.

Grație aripilor *lungi și subțiri, un albatros reușește să străbată în zbor până la 500 km pe zi*

Albatros

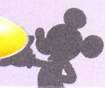
Albatrosul poate zbura *pe distanțe lungi fără a bate din aripi*

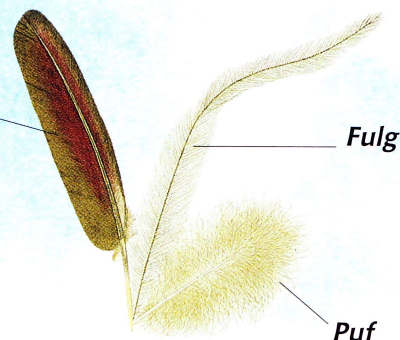
Vrabia australiană

ÎN ZBOR

1 În zbor normal, bătaia aripii în jos împinge pasărea, ajutând-o să înainteze.

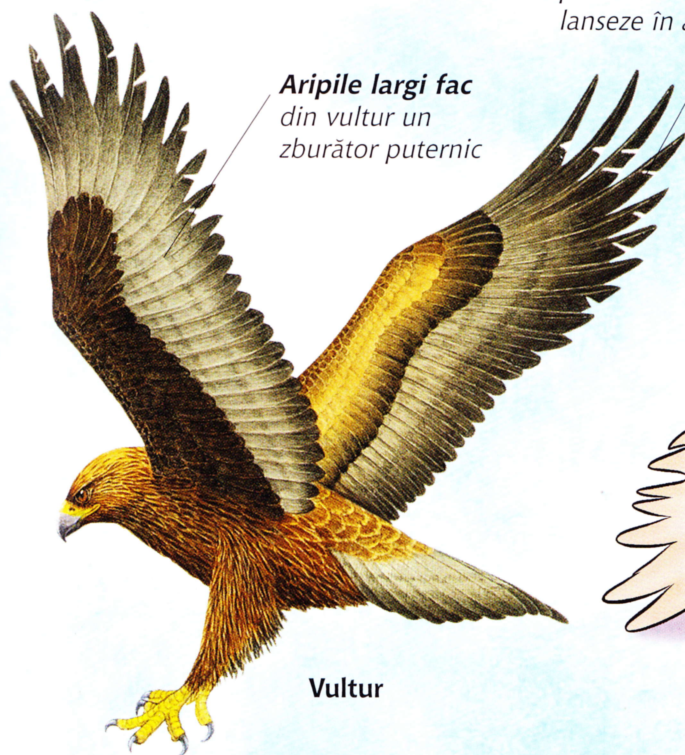

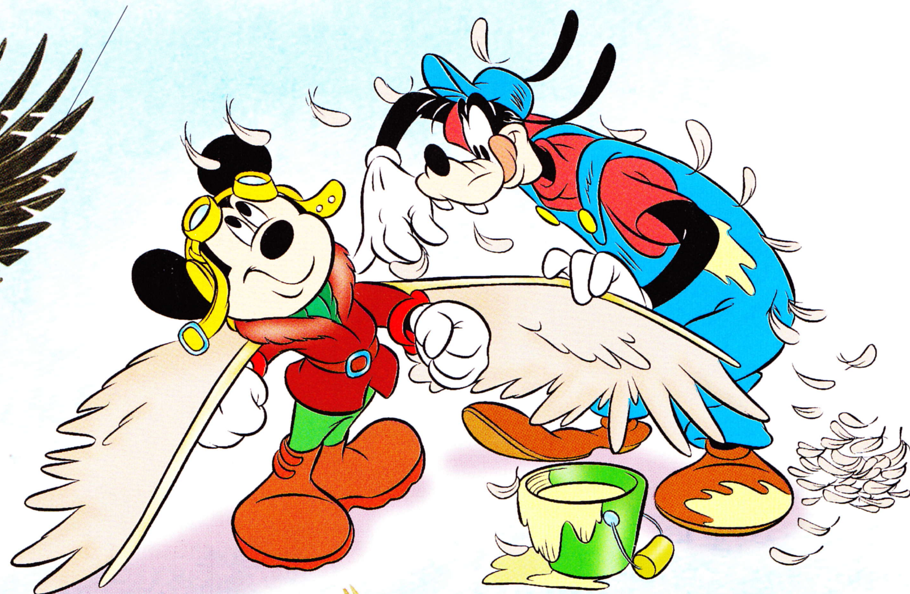

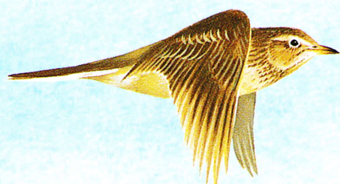
Tipuri de Pene

Penele mici și moi care formează puful protejează de frig și se găsesc de obicei sub penele mai mari și mai puternice. Multe păsări au pene decorative de forme neobișnuite, care se folosesc în ritualul de curtare a femelelor.

2 **În timpul bătăii în jos,** penele aripii se lărgesc pentru a mări suprafața care împinge aerul.

3 **Când aripa începe să se** ridice, penele se apropie din nou, pentru a reduce rezistența aerului.

4 **Aripile sunt în** punctul cel mai înalt, gata să înceapă o nouă bătaie în jos.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
CORPUL UMAN: **pp. 18-19**
MAMIFERELE: **pp. 18-19**

În trecere prin apă

Cioc-întors, fluierarul și becața-de-mare trăiesc în zonele de coastă, în apropiere de gurile de vărsare ale fluviilor sau pe fâșiile de uscat din lacuri. Ciocul are o formă particulară și astfel își găsesc hrana, extrăgând animale mici din noroi sau moluște de pe falezele litoralului. Multe au gheare lungi, cu care își caută hrana în apă mică.

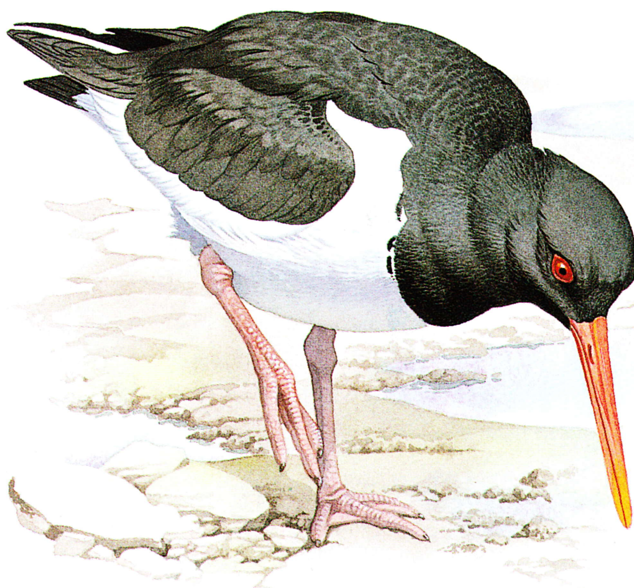

Fugaciul de țărm

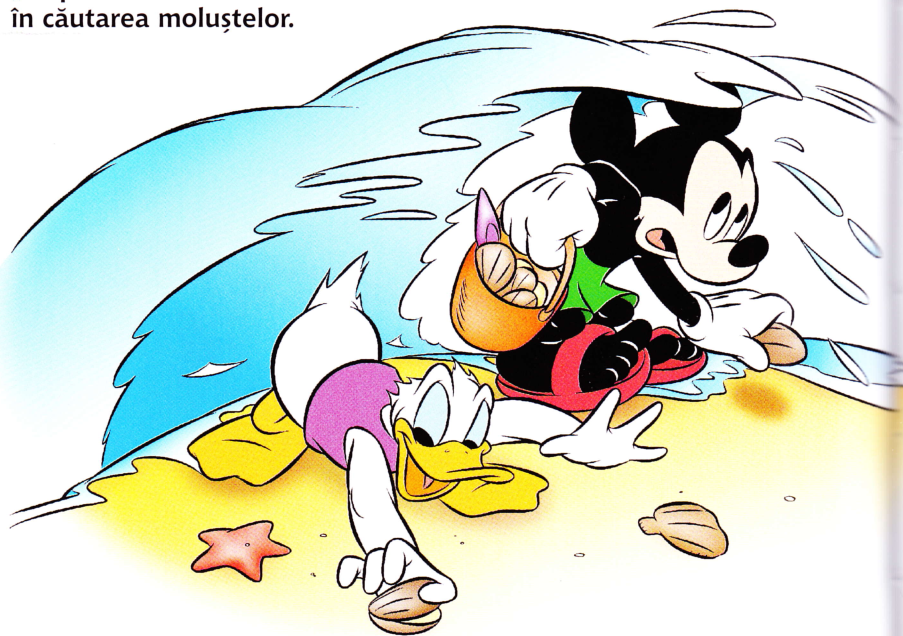
Fugaciul de țărm, un tip de fluierar, este o pasăre foarte activă. Scormonește cu ciocul în nisip și inspectează litoralul sau apele puțin adânci în căutare de viermi, melci sau moluște. În zonele în care hrana este abundentă, fugacii se adună în stoluri foarte mari.

Un fugaci de țărm în căutare de hrană

O becață-de-mare „inspectează” litoralul în căutarea moluștelor.

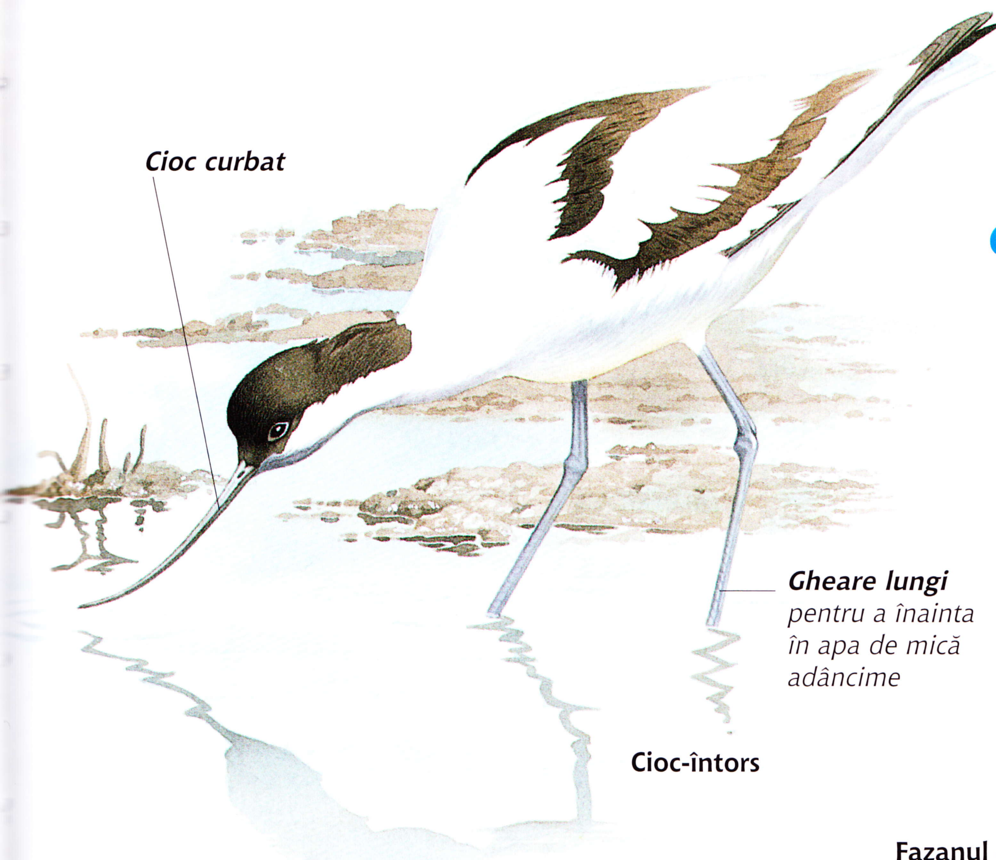
Un mâncător de scoici

Becața-de-mare folosește ciocul lung și rotunjit pentru a extrage scoici și alte moluște din faleze și pentru a goli cochiliile. Zboară și pe uscat, în căutare de viermi și insecte în zonele cultivate. Este prezentă în majoritatea zonelor globului.

Cioc-Întors

Pasărea cioc-întors are gheare lungi și elegante pene albe și negre. Are un cioc mai puțin obișnuit, subțire și curbat în sus la vârf, pe care îl mișcă rapid în apa puțin adâncă sau în noroi în căutare de viermi și crabi.

Cioc-întors

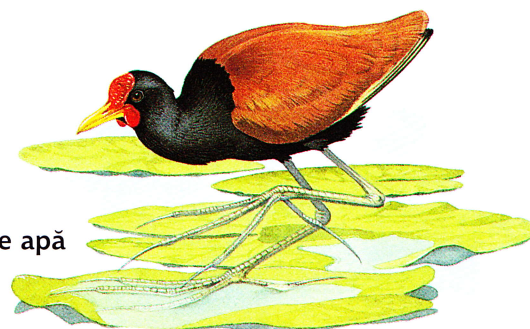

Pescăruși pe plajă, în căutare de hrană

Pescărușii

Sunt păsări mari, robuste, cu aripi lungi și degete palmate. Cârdurile gălăgioase zboară de-a lungul litoralului, căutând prada. Fură și ouă din cuiburile altor păsări și își caută hrana și pe terenurile cultivate sau prin gunoaie.

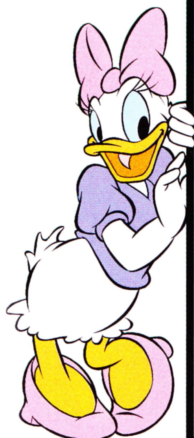

Fazanul de apă

Degetele Lungi ale Fazanului de Apă

Fazanul de apă are degete lungi, care ating aproape 8 centimetri. Greutatea sa corporală se distribuie astfel pe o suprafață mare, pentru a putea păși pe frunzele plutitoare, precum cele ale nufărului, în căutare de melci, plante și vietăți mici cu care se hrănește.

DATE ULUITOARE

★ **Câteodată, pescărușii lasă să cadă din zbor moluște, pentru a le sparge cochiliile.**

★ **În migrațiile sale, fluierarul auriu, o pasăre de mlaștină asemănătoare cu becațele, parcurge 13 200 km; vara zboară din zonele cele mai nordice ale Americii de Nord în America de Sud.**

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ANIMALELE DIN MARE: **pp. 16-17**
PLANTELE: **pp. 40-41**

Păsări de apă dulce

Lacurile cu apă dulce, iazurile și râurile atrag o varietate foarte mare de păsări. Aici își găsesc hrană din abundență, multe dintre ele construindu-și cuibul pe malul râului. Unele păsări de apă dulce, precum flamingoul și bâtlanii, au ghearele și gâtul lung, ciocuri în formă neobișnuită pentru a-și putea găsi hrana scormonind în apă. Alte păsări, ca de exemplu rațele, gâștele și lebedele, au labe palmate, cu ajutorul cărora înaintează plutind pe apă.

Bâtlan cenușiu

UN CIOC ASCUȚIT

Bâtlanul își procură hrana cu ciocul lung și ascuțit. Când vede o broască sau un pește în apă, le prinde cu o mișcare rapidă a ciocului.

Cuib de barză pe un acoperiș

CUIBURILE DE BERZE

Berzele sunt păsări mari, înalte de până la un metru. În zbor, aceste păsări își țin picioarele lungi și gâtul întinse.
În general, își fac cuibul în grup în copaci sau pe hornurile caselor. Cuibul este făcut din ramuri.

ÎNOTĂTORI DE EXCEPȚIE

Lebedele au gâtul lung și penele albe, negre sau alb cu negru. Pot atinge un metru și jumătate înălțime. Sunt niște înotători iscusiți și buni zburători, dar au picioare scurte, iar pe pământ se deplasează cu greu.

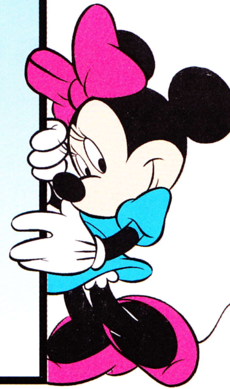

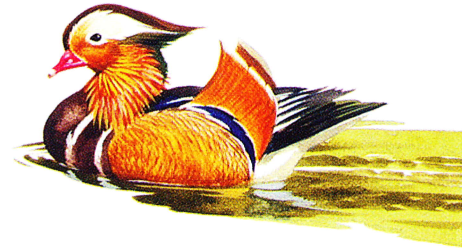
Lebădă mică

DATE ULUITOARE

★ Lebăda mică are 25 216 pene, mai multe decât orice altă pasăre.

★ Prin deschiderea aripilor (3,2 m), marabuul este una dintre cele mai mari păsări din lume.

Mascul de rață mandarin

Flamingoul își scufundă ciocul *răsucit în apă pentru a se hrăni*

RAȚA MANDARIN

Masculul foarte colorat al raței mandarin își caută hrana pe suprafața apei. În părțile laterale, are pene asemănătoare cu niște pânze pe care le deschide în timpul curtării. Aceste rațe sunt originare din Asia, dar au fost aduse în lacurile și iazurile din întreaga lume.

CEL MAI ÎNALT

Flamingoul este cea mai înaltă pasăre de apă. Când mănâncă, adună cu ciocul apă amestecată cu noroi și o filtrează cu zimții (lamele) situate într-o parte a ciocului, păstrând numai bucățelele de hrană.

Picioarele lungi permit păsării *flamingo să intre în apă adâncă*

Culoarea roz provine *de la crevetii cu care se hrănește*

Lamelele ciocului *filtrează apa și păstrează hrana*

Flamingo în apă

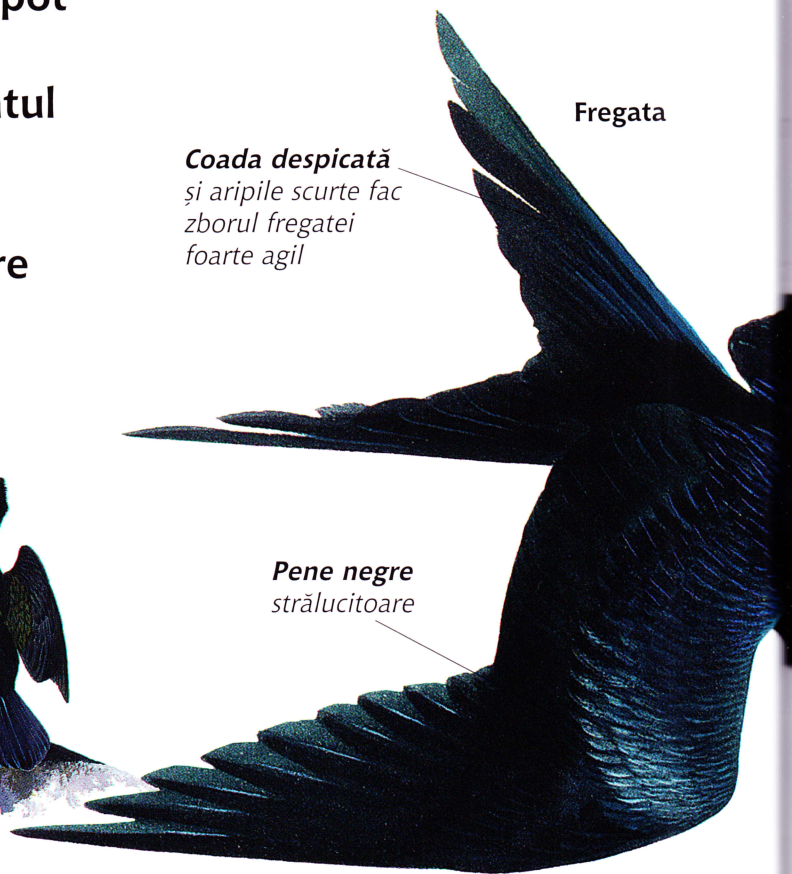
CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PLANETA PĂMÂNT: pp. 30-31
REPTILE ȘI AMFIBIENI: pp. 12-13

Păsări de mare

Albatroșii și corbii de mare sunt doar câteva din numeroasele păsări care își procură hrana din mare. La fel ca multe alte păsări marine, sunt neobosite și pot survola ore întregi suprafața mării în căutare de pește. Unele ating pământul numai pentru a depune ouăle și a-și crește puii. În general, toate păsările de mare sunt bune înotătoare și pot urmări prada și în apă.

PIRAȚII CERULUI

Fregatele sunt păsări mari și puternice, cu ciocul gros și cu vârful încovoiat. Își procură hrana din apă sau o fură de la alte păsări: le urmăresc dacă au prins un pește și le forțează să dea drumul prăzii.

Fregata

Coada despicată *și aripile scurte fac zborul fregatei foarte agil*

Pene negre *strălucitoare*

Un cormoran își usucă aripile.

O PASĂRE SUBACVATICĂ

Cormoranul prinde peștii urmărindu-i din zbor cum înoată și îi aduce la suprafață înainte de a se hrăni. Deoarece penele sale nu sunt impermeabile, uneori, după câte o scufundare, se oprește pe faleze și deschide aripile pentru a le usca.

Albatrosul este pasărea cu anvergura aripilor cea mai mare: albatrosul urlător poate atinge 3,5 m anvergură.

O VIAȚĂ ÎN ZBOR

Albatrosul urlător își petrece mai tot timpul în aer, chiar dacă uneori plutește pe apă pentru a prinde pești sau calamari. Se oprește pe insulele din apropierea Antarcticii pentru a depune ouăle și a-și crește puii.

Un pinguin imperial își încălzește puiul.

PINGUINII DIN ANTARCTICA

Pinguinii nu pot să zboare, dar sunt înotători şi scufundători redutabili. Trăiesc în emisfera sudică. Pinguinii din Antarctica au un strat gros de grăsime sub pene, care îi protejează de apa îngheţată.

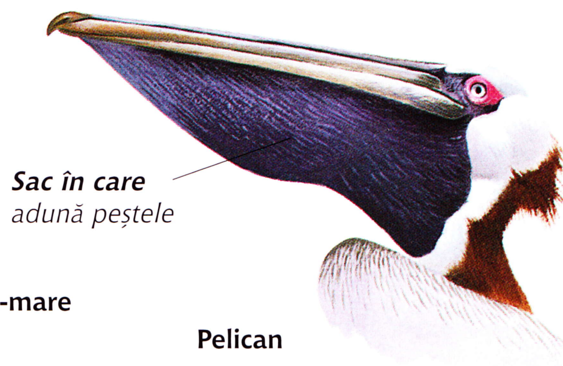

Cioc cu vârful *încovoiat*

Rândunică-de-mare

Fregata urmărește *celelalte păsări pentru a le fura peștele*

Sac în care *adună peștele*

Pelican

UN SAC DE PEȘTE

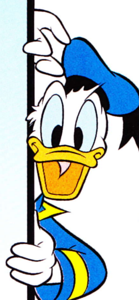
Sub ciocul lung, pelicanul are un sac din piele elastică, pe care îl folosește ca plasă de prins peștele. Pelicanii pescuiesc în grup, dispunându-se în formă de potcoavă pentru a prinde un banc de pești.

DATE ULUITOARE

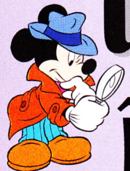
Colonie de corbi de mare pe o faleză

★ Corbul de mare își face cuibul în faleze, trăind în colonii de peste 200 000 de exemplare. Fiecare pereche trebuie să lupte pentru a-și apăra propria bucată de faleză, dar se pare că aceste condiții de aglomerare favorizează reproducerea.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PLANETA PĂMÂNT: pp. 28-29
ATLAS: p. 55

În căutarea unui partener

În perioada de reproducere și depunere a ouălor, masculii trebuie să-și caute perechea: căutarea nu este ușoară, dar există diverse strategii de atragere a femelelor.

Sturzii se așază într-un tufiș și intonează cântece melodioase. Masculii de pasărea paradisului au un penaj superb și își arată culorile vii femelelor care au culori mai puțin spectaculoase. Unii masculi execută demonstrații de grup speciale: bat din picioare și emit strigăte de chemare, în timp ce femelele îi observă. Lebedele și pinguinii rămân toată viața cu același partener. Alte păsări însă își caută câte un nou partener în fiecare an.

***Femela are un penaj** mai puțin colorat*

Pasărea paradisului Raggiana

O Splendidă Prezentare

Pasărea paradisului are culori superbe. Masculul păsării paradisului Raggiana, care trăiește în pădurile din Noua Guinee, își prezintă în cursul ritualului de împerechere minunatul penaj. Își deschide aripile până când acestea se ating la spate și-și ridică penele lungi, roșii, din părțile laterale, în timp ce își cheamă partenera.

Un mascul de fazan de munte

***Din coadă** pornesc două pene mai groase*

Pufinul își folosește ciocul frumos colorat pentru a atrage femela.

Curtare în Grup

Grupurile de masculi de fazan de munte se adună în locuri speciale pentru a-și arăta penele femelelor. Își deschid coada în evantai, își umflă creasta de piele roșie situată lângă ochi și se plimbă cu pieptul umflat înainte și înapoi.

Aripi ridicate care
se ating

Masculul are niște pene
roșii superbe pe care le
etalează în timpul curtării

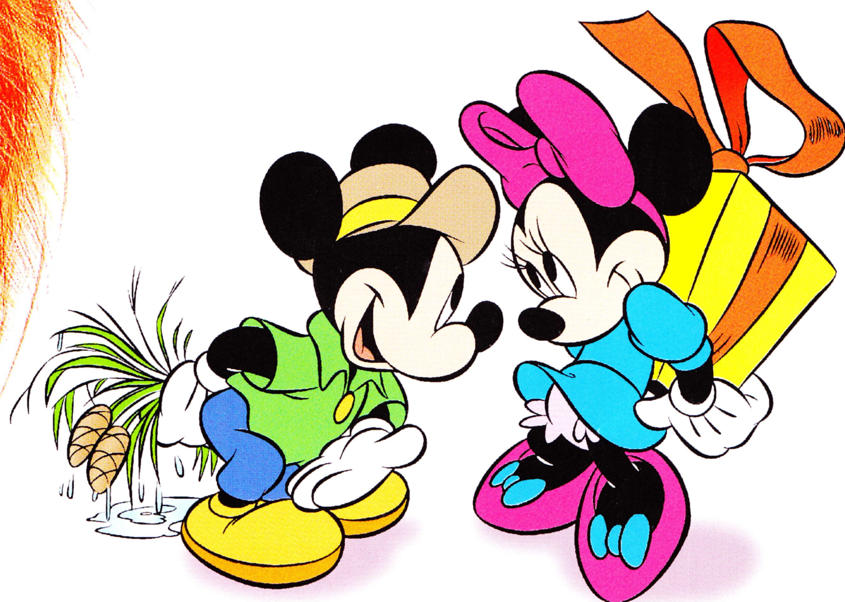

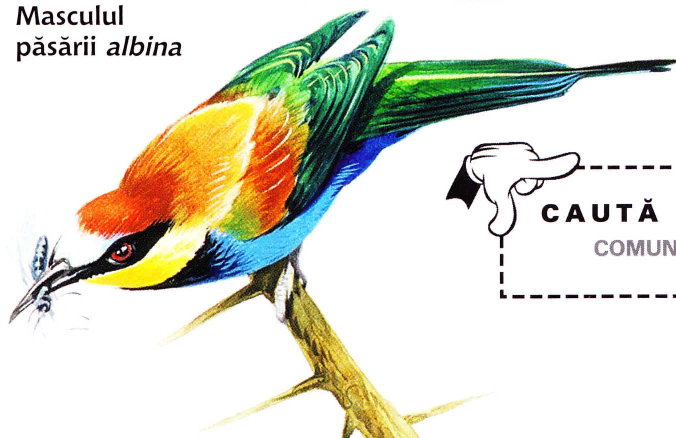
O pereche de fundaci mari

DANSUL FUNDACILOR

Masculul și femela fundacului mare fac o serie de mișcări asemănătoare unui dans înainte de a începe construirea cuibului. În timpul dansului, își oferă pe rând bucăți de plante acvatice.

Masculul păsării *albina*

UN DAR GUSTOS

Masculul păsării *albina* oferă femelei o albină prinsă de el, pentru a o încuraja să îl lase să se apropie.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
COMUNICAȚIILE: pp. 14-15

Păsări de pradă

Păsările de pradă sunt vânători cu vederea ascuțită și campioni ai zborului. Când sunt în căutarea hranei, zboară foarte sus în văzduh. Au gheare puternice și ascuțite pentru a prinde prada și ciocuri robuste, încovoiate, pentru a smulge bucăți din ea. Vulturii sunt oarecum diferiți de celelalte păsări de pradă: se mulțumesc de obicei cu animale deja moarte sau abandonate de alți prădători.

LA VÂNĂTOARE, ÎN ZBOR PLANAT

În timp ce vânează, vinderelul roșu planează, adică bate rapid din aripi pentru a rămâne suspendat, menținându-și poziția. Când vede prada, de exemplu un șoarece, se lansează în picaj pentru a o prinde.

Vinderel roșu

Vulturul regal

Acvila regală

UN MIROS DEZVOLTAT

Vulturul regal nu are pene pe cap, dar pielea are culori vii. Spre deosebire de majoritatea păsărilor, are un miros bun, care-l ajută să descopere carcase (animale moarte) cu care se hrănește.

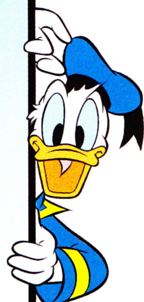
REGELE PĂSĂRILOR

Zburător excelent, acvila regală zboară în înaltul cerului mai multe ore în căutarea prăzii. Se hrănește în principal cu mamifere, precum iepurii, dar prinde și păsări mici. Acvila își omoară prada sfâșiind-o cu ghearele puternice.

DATE ULUITOARE

★ Cuibul acvilei de mare cu capul alb (2,5 m lățime și 6 m înălțime) este unul dintre cele mai mari.

★ Acvila cea mai mare din lume este harpia, din America de Sud: cântărește circa 10 kg și se hrănește cu maimuțe și porci spinoși.

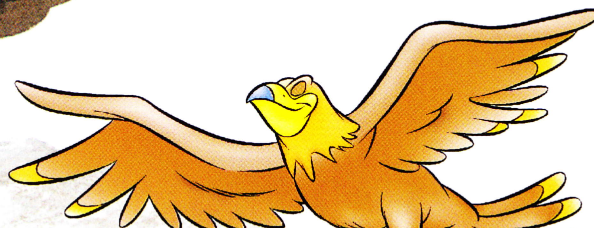
Șoimii pelerini sunt foarte iscusiți la zbor și vânătoare.

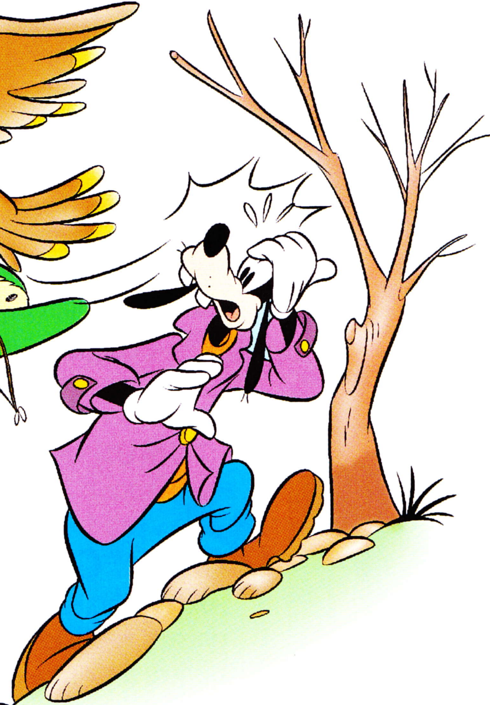

UN ZBURĂTOR EXCELENT

Șoimul pelerin este unul dintre cele mai rapide zburătoare. Vânează în aer, plonjând asupra altei păsări, de obicei porumbei. Când coboară în picaj, poate atinge 300 km la oră.

Un huhurez în plonjon asupra prăzii

VÂNĂTOARE DE NOAPTE

Ca și bufnițele, huhurezul vânează noaptea. Auzul extraordinar și ochii mari îl ajută să găsească prada (șobolani, șoareci sau păsări mici) și în absența luminii.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
MAMIFERELE: pp. 52-53
ȘTIINȚA ÎN JURUL NOSTRU: p. 21

Papagali, cuci și porumbei

Chiar dacă papagalii, cucii și porumbeii formează trei familii de păsări diferite, aproape toate trăiesc în copaci: își construiesc cuibul printre ramuri, unde își găsesc și hrana. Papagalii și porumbeii se hrănesc cu semințe, nuci și fructe; cucii și cu insecte, pe care le găsesc pe frunze și pe trunchiurile copacilor. Papagalii trăiesc mai mult în emisfera sudică, în timp ce porumbeii și cucii se găsesc în întreaga lume.

PAPAGALI GĂLĂGIOȘI

Zgomotoșii *eclectus* zboară printre copaci hrănindu-se cu nuci și alte fructe. Seara își încep zborul prin care își etalează aripile, după care se retrag să se odihnească în grupuri de aproximativ 80 de exemplare.

Femela se poate lăuda *cu o combinație de culori roșu-albastru*

Cu ciocul puternic și încovoiat, se *agață de ramuri și desprind nuca*

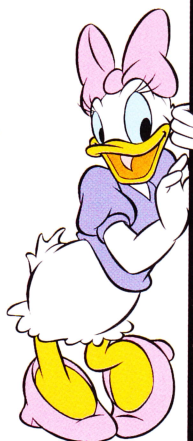

Cu ghearele țin *nuca în timp ce o desfac cu ciocul*

Ara macao

CIOC ȘI GHEARE PUTERNICE

Ara macao, ca toți papagalii, are gheare robuste, pe care le folosește pentru a prinde hrana și pentru a-și menține echilibrul pe ramuri. Ciocul scurt, încovoiat, este foarte puternic și astfel reușește să spargă coaja nucilor tari.

DATE ULUITOARE

★ Cucul de deșert este o specie care poate să zboare, dar preferă să alerge, atingând viteza de 20 km/h.

★ Cel mai mare papagal din lume este *kakapò* din Noua Zeelandă, din această specie nemaiexistând decât aproximativ 60 de exemplare.

Un porumbel hrănindu-se

„LAPTE DE PORUMBEL"

Porumbeii stau în copaci și se hrănesc cu păstăi și fructe, dar și cu resturile meselor noastre. Sunt singurele păsări care produc în gât un lichid cremos, denumit „lapte de porumbel", cu care își hrănesc puii în primele zile de viață.

Papagali *eclectus* într-un copac

Penele masculului *sunt de un verde strălucitor, cu pete roșii și albastre*

Părinte adoptiv al unui pui de cuc flămând

UN CUIB DE ÎMPRUMUT

Unele specii de cuci depun ouăle în cuiburile altor păsări. Când oul de cuc se deschide, părintele adoptiv se străduiește să hrănească puiul înfometat, care va deveni în scurt timp mai mare decât el.

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ

MAMIFERELE: p. 11
PLANTELE: pp. 26-27

Păsări-rinocer și altele

Păsările-rinocer, dumbrăveanca, motmot și pescărușul albastru sunt, la prima vedere, foarte diferite între ele, dar aparțin aceluiași grup. În general, aceste păsări trăiesc și își fac cuibul în copaci, având un penaj viu colorat sau de un alb-negru strălucitor.

Se hrănesc în principal cu insecte și animale mici, precum broaște și șopârle, dar păsările-rinocer și motmot mănâncă și fructe, în timp ce pescărușii albaștri mănâncă pește. Quetzal aparțin unui grup diferit, dar, la fel ca păsările-rinocer, își fac cuibul în copaci și mănâncă fructe și insecte.

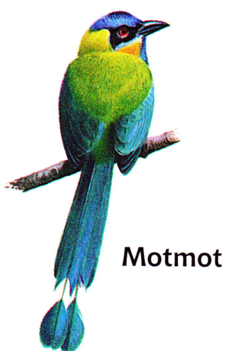
Un cuib în copac

Femela unei varietăți de pasăre-rinocer își depune ouăle în scorburile copacilor. Masculul o ajută să închidă cuibul cu noroi, lăsând o deschizătură pe unde introduce mâncarea. Femela, la adăpost de dușmani, clocește astfel ouăle până se deschid.

***Ciocul masculului este lung** de 30 cm, dimensiunea potrivită pentru a introduce hrana în cuib printr-o crăpătură*

Pasăre-rinocer

Motmot

O coadă ca un pendul

Coada coloratei păsări motmot are pene lungi care se termină în formă de lingură. El se așază pe o creangă în așteptarea insectelor sau a șopârlelor pe care le va prinde și își leagănă coada.

DATE ULUITOARE

★ **În perioada clocitului, o pasăre-rinocer mascul duce în cuib aproximativ 24 000 de bucăți de fructe.**

Un plonjon în aer

Dumbrăveanca stă pe crengile joase ale copacilor în așteptarea prăzii (insecte sau animale mici). Apoi se lansează în picaj pentru a le prinde pe sol sau în aer.

Dumbrăveancă

În timp ce clocesc, femelele *trebuie să aștepte ajutorul masculului pentru a se hrăni*

Cuib *construit în interiorul copacului*

LA PESCUIT ÎN RÂU

Pescăruşul albastru se scufundă în apele râurilor pentru a prinde prada cu ciocul lui mare. Unii pescăruşi prind şi insecte şi şopârle de pe sol.

Un pescăruș albastru prinde un peștișor.

Mascul quetzal

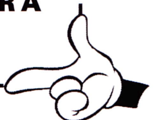
Penele cozii cad *după ce trece perioada de împerechere, dar se regenerează după puțin timp*

O COADĂ MULTICOLORĂ

Penele de culoare verde strălucitor ale cozii quetzal-ului pot atinge un metru lungime. Pentru a atrage femela, masculul agită coada, mândrindu-se cu penajul acesteia.

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
MAMIFERELE: pp. 14, 53

Construirea cuibului

Păsările își fac cuib pentru a păstra ouăle la cald și în siguranță de eventualii prădători, până când se nasc puii. Felul în care o pasăre își face cuibul depinde de mediul în care trăiește.

În păduri, unele păsări își construiesc în vârful copacilor sau în tufișurile joase cuiburi din frunze și ramuri. Altele își împletesc cuiburi care atârnă pe ramuri. Ciocănitorile își sapă cuibul în trunchiul copacilor cu ciocurile puternice. Păsările de mare, precum gariile, își depun ouăle pe faleze: sunt locuri sigure, greu accesibile. Unele păsări fac cuiburi în vizuini sau în căsuțe special construite de oameni.

Acești pițigoi sunt fericiții proprietari ai unor căsuțe construite de om.

Deschiderea mică de *sus permite păsării să intre și să iasă din cuib*

O codobatură și cuibul său

Părintele aduce *mâncare puilor*

Un cuib împletit

Micuța codobatură construiește un cuib delicat, care seamănă cu o geantă agățată pe o ramură, împletit din plante și păr de animale, de exemplu smocuri de lână.

Cuibul este făcut *din frunze, iarbă și păr de animale*

O vizuină drept cuib

Cucuveaua din vizuinile americane își depune ouăle într-o gaură săpată în pământ. Uneori, folosește vizuinile abandonate de hârciogi sau de alte animale, dar își poate săpa propria vizuină cu ciocul și ghearele puternice.

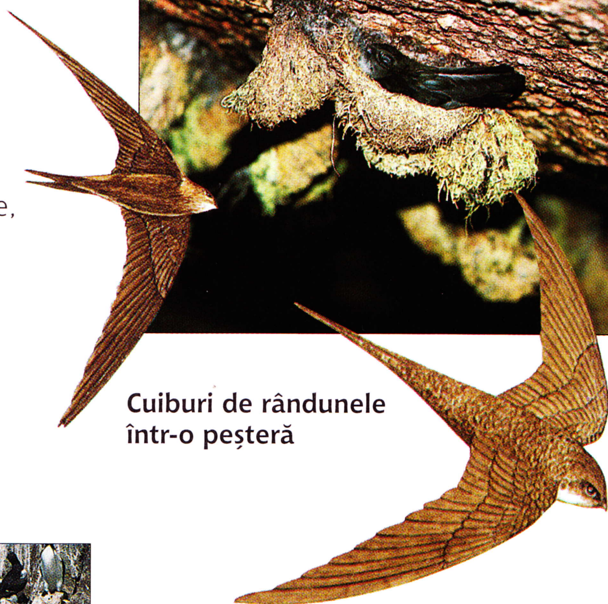
Cucuveaua de vizuină

AGĂȚATE DE PERETE

Rândunelele își fac cuibul pe faleze, în peșteri și chiar în orașe, pe pereții caselor. Cuibul este făcut din frunze, paie și pene, ținute împreună de saliva lipicioasă pe care o produc aceste păsări.

Cuiburi de rândunele într-o peșteră

Gariile își fac cuibul pe faleze.

ÎN ECHILIBRU PE FALEZĂ

Garia depune oul pe falezele de pe malul mării. Creează senzația că oul poate cădea dintr-un moment în altul, dar este ascuțit la un capăt și, dacă este atins, nu se rostogolește, ci doar se rotește.

UN CUIB PLUTITOR

Lișița face un cuib care plutește pe apă, agățat de sfufăriș sau de alte plante acvatice. Masculul adună materialul (plante și paie), iar femela construiește cuibul.

Lișițe în cuib

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PLANETA PĂMÂNT: p. 33
CORPUL UMAN: p. 28

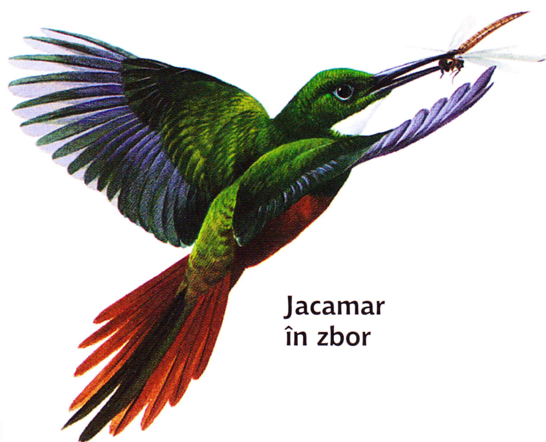
Păsări de pădure

Tucanul și păsările înrudite își petrec viața printre copaci, își fac cuibul în scorburile acestora. Multe au gheare robuste, pentru a se menține în echilibru pe ramuri și pe trunchiuri. Au aripi scurte și rotunjite, potrivite pentru zborul printre copaci, și ciocuri puternice. Jacamarul și cucii africani se hrănesc în special cu insecte, dar celor mai multe le plac și fructele.

Se pare că desenele *strălucitoare ale ciocului ajută pasărea toco să recunoască celelalte exemplare, fiind ca o carte de identitate*

Masculul și femela *sunt identici*

Jacamar în zbor

Ciocul enorm al tucanului

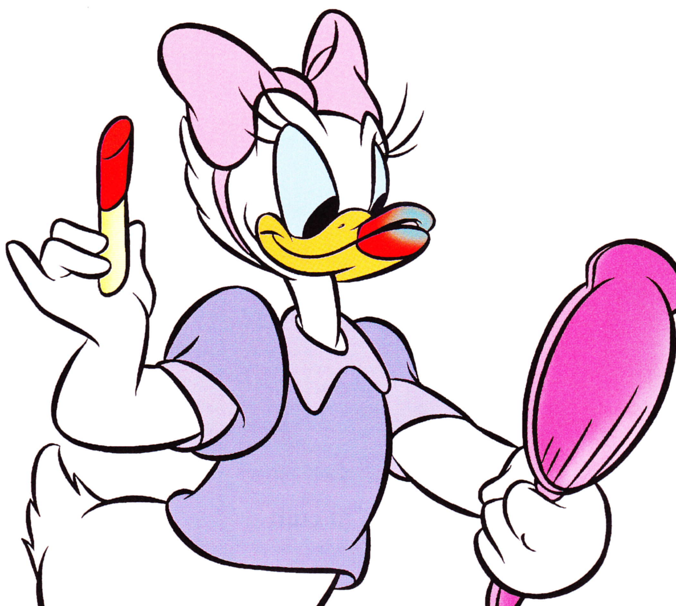
Cu ciocul lung și viu colorat, tucanul ajunge la fructele din vârful ramurilor, prea subțiri pentru a-i susține greutatea: le desprinde cu vârful ciocului și apoi își dă capul pe spate, înghițindu-le.

Toco, o specie de tucan

Prins din zbor

Jacamarul, o pasăre mică, având un penaj viu colorat, despică aerul pentru a prinde în zbor insecte, precum fluturi și libelule. Prinde prada cu ciocul lung și ascuțit și se întoarce pe creangă pentru a o mânca în liniște.

Bărbos

UN BĂRBOS PRINTRE RAMURI

Bărbosul are capul mare și ciocul puternic, prevăzut cu păr. Nu este un zburător bun, de aceea își petrece cea mai mare parte a timpului în copaci. Se agață cu agilitate de crengi, grație ghearelor robuste.

Ciocănitoarea are gheare lungi, cu care se agață de trunchiurile copacilor.

DATE ULUITOARE

★ **Ciocănitorile comunică între ele lovind cu ciocul în coaja copacilor.**

★ **Cucul african este capabil să mănânce și să digere atât ceara, cât și larvele albinelor.**

MUNCA DE CIOCĂNITOARE

Ciocănitoarea se agață de trunchi și lovește scoarța cu ciocul ascuțit. După ce a făcut o gaură, extrage din scoarță insecte și păianjeni mici cu ajutorul limbii.

UNDE E MIEREA?

Cucului african îi plac larvele de albine, dar are nevoie de ajutor pentru a intra în stupul lor. Scoate sunete și își agită coada pentru a atrage atenția omului sau bursucului, un mamifer amator de miere. Pasărea îi arată stupul „ajutorului" său și așteaptă ca acesta să îl deschidă.

Cuc african și bursuc

Tucanul are aripi *scurte și nu este un bun zburător*

Gheare robuste

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PLANTELE: p. 55
PLANETA PĂMÂNT: pp. 48-49

Hrănirea în zbor

Multe păsări își procură hrana în zbor și se așază apoi să o mănânce. Rândunelele, păsările colibri și păpăludele sunt diferite; ele își prind și devorează prada în zbor. De fapt, rândunelele fac aproape totul în zbor, în afară de depunerea ouălor și creșterea puilor. Pentru a se hrăni, zboară cu ciocul deschis și prind insectele pe care le întâlnesc. Și păsările colibri sunt foarte iscusite în zbor, dar când mănâncă bat aerul foarte rapid cu aripile, pentru a se menține suspendate în timp ce sug nectarul, lichidul dulce produs de flori.

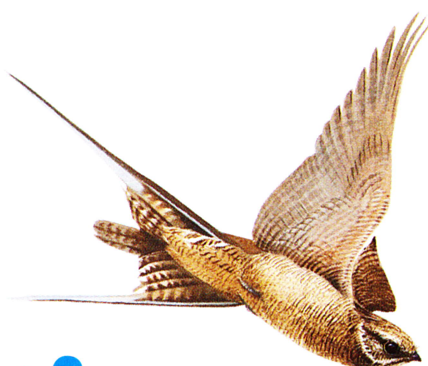
Un Zbor Foarte Lung

Rândunica săgetează cerul și rareori se așază. Poate chiar și să doarmă în zbor. Are gheare delicate, fiind destul de nepricepută pe sol.

***Penele, lungi spre** exterior, scurte la interior, dau aripii forma curbă*

Rândunică

***Cioc deschis pentru** a prinde insecte în aer*

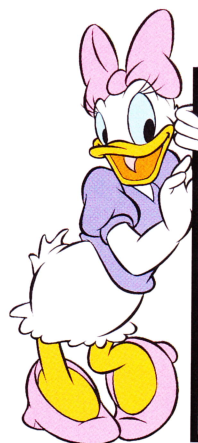

Păpăludă

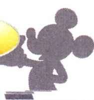
O Pasăre de Noapte

Noaptea, păpăluda zboară aproape de sol, cu ciocul deschis, prinzând insecte, precum fluturii de noapte. Părul de lângă cioc o ajută să prindă prada. Ziua stă pe sol sau în copaci, unde se ascunde grație penajului brun.

DATE ULUITOARE

★ Odată părăsit cuibul, tânăra rândunică nu se mai așază înainte de a avea la rândul său pui, adică peste doi ani. În această perioadă, poate zbura peste 500 000 km fără să se oprească.

O *steatornis caripensis* în peștera sa

O PASĂRE DE PEŞTERĂ

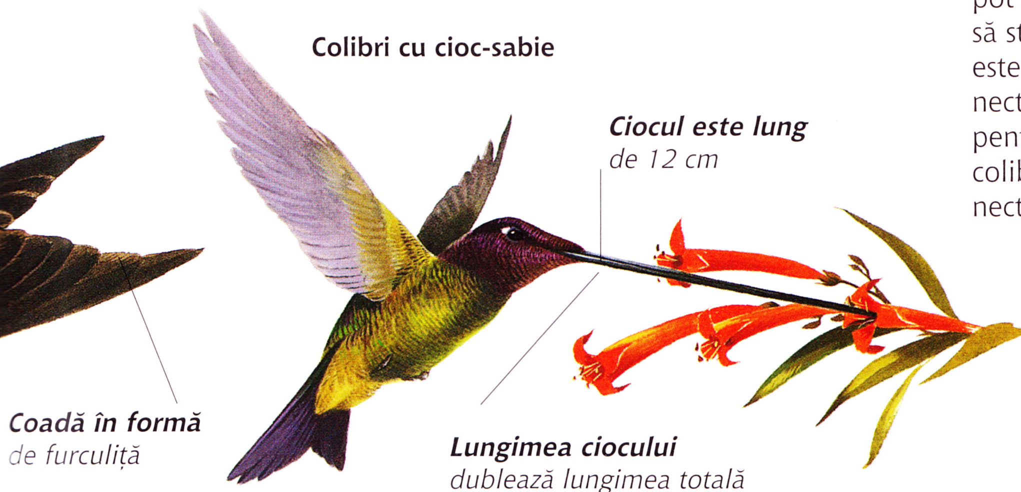
Steatornis caripensis, o pasăre asemănătoare cu păpăluda, trăieşte în peşteri: iese noaptea pentru a se hrăni cu fructele uleioase ale palmierilor, zburând la distanţă medie. Le ţine în stomac şi le digeră în ziua următoare.

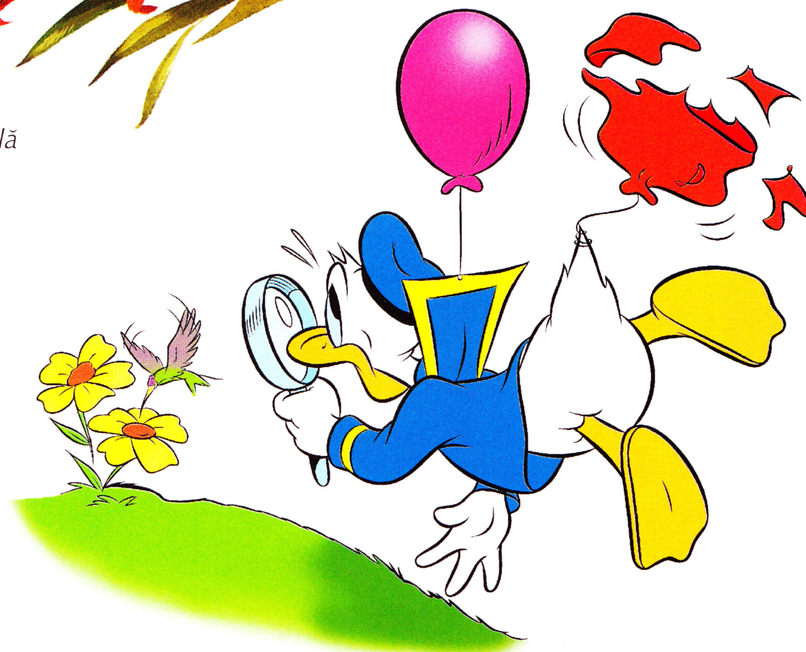
Pasăre colibri-vultur

MICUȚII COLIBRI

Micuțele și coloratele păsări colibri pot zbura în orice direcție, dar pot și să stea pe loc în aer. Forma ciocului este adaptată florilor din care-și trag nectarul. Ciocul curbat este ideal pentru florile de câmp; pasărea colibri cu ciocul sabie își extrage nectarul din flori în formă de pâlnie.

Podargus strigoides

PODARGUS

Podargus este asemănător cu păpăluda. Ziua se așază pe ramuri, unde se confundă cu scoarța, grație penelor gri-brune. Noaptea se hrănește cu insecte și vânează animale mici, precum șoareci.

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
INSECTE ŞI PĂIANJENI: pp. 32-33
PLANTELE: pp. 24-25

Notătițe & Co.

Multe notătițe și păsări înrudite trăiesc în emisfera sudică. Notătițele, păsările din familia *Pitidae* (rândunele din Asia și Australia) și furnicarii se hrănesc cu insecte și animale mici pe care le găsesc în pământ. Și rândunica cu coada-foarfecă (*Tyrannus forficatus*) se hrănește cu insecte, dar adesea le prinde din zbor. Doi membri fascinanți ai acestui grup sunt pupăza de stâncă peruană și pasărea-liră.

Masculii acestor specii își etalează penajul minunat pentru a atrage femelele.

O Coadă Bifurcată

În zbor, lungile pene caudale ale rândunicii cu coada-foarfecă se deschid ca o foarfecă. În timpul curtării, masculul execută acrobații și aceste pene se încovoaie ca niște panglici.

Tyrannus forficatus **meridional**

Ciocul este lat *pentru a prinde insectele în aer*

Pe Urma Furnicilor

Micuțul furnicar urmează șirurile de furnici care mărșăluiesc prin junglă. Nu este interesat de ele, dar stă aproape de sol pentru a prinde din zbor insectele care scapă trecerii lor.

Rândunica australiană **cu capul alb**

UN ȚESĂTOR DE CUIBURI

Notătița trăiește în păduri și în zonele cu tufărișuri. Cuibul său oval este împletit din fibre vegetale și atârnă pe ramurile joase, adesea în apropierea cursurilor de apă.

Notătiță cu cuibul atârnat

Penele din coadă au *lungimea de peste 20 cm*

Penele cozii *ating lungimea de 60 cm*

Pasăre-liră mascul

O CREASTĂ COLORATĂ

Masculul pupezei de stâncă peruane, cu penaj viu colorat, trăiește în America de Sud. Creasta mare de pene se curbează spre cioc. Grupurile de masculi își prezintă penele pentru a curta femelele.

Pupăză de stâncă peruană

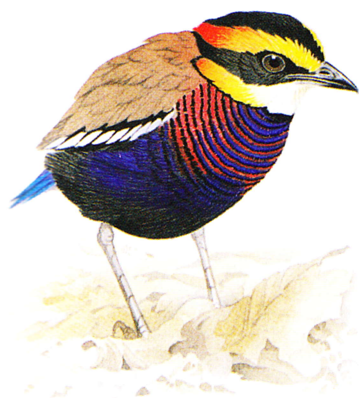
ÎN PAȘI DE DANS

Pasărea-liră din Australia are un penaj brun palid, dar coada masculului este superbă. Unele din penele lungi ale cozii sunt extrem de fine, altele au formă curbă. Înainte de împerechere, masculul dansează în fața femelei deschizând coada maiestuoasă.

DATE ULUITOARE

★ Unele notătițe produc prin bătaia aripilor un zgomot ce poate fi auzit până la 60 m. Îl folosește pentru a ține alte păsări departe de teritoriul său.

Rândunica de Borneo

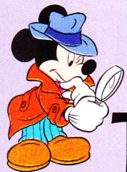

LA VÂNĂTOARE PRINTRE FRUNZE

Păsările din familia *Pitidae* sunt păsări micuțe, cu cioc robust și coadă scurtă. Trăiesc în general pe solul pădurilor din Australia și Asia, unde vânează insecte și alte viețuitoare mici printre frunze.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
INSECTE ȘI PĂIANJENI: p. 41
PLANETA PĂMÂNT: pp. 48-49

Ouă şi pui

Toate păsările depun ouă, din care ies puii, spre deosebire de mamifere, ale căror femele nasc și alăptează propriii pui.

Coaja tare a oului protejează dezvoltarea embrionului, iar prin gălbenuș acesta se hrănește. Părinții trebuie să clocească ouăle, ținându-le la cald, în timp ce embrionul crește în interior; cele mai multe păsări clocesc așezându-se pe ouă în cuib și încălzindu-le cu propriul corp. Ajuns la ultima etapă de dezvoltare, puiul iese singur din ou. Puii multor specii au un vârf ascuțit pe cioc, „dintele oului", pe care îl folosesc pentru a rupe coaja.

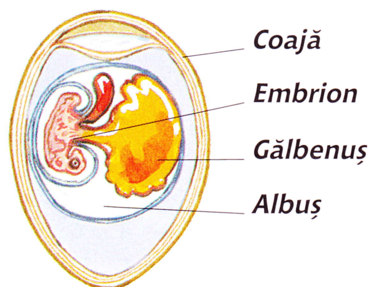

Oul păsării colibri Elena *este lung de 11 mm și lat de 8 mm, cântărind numai 0,4 g*

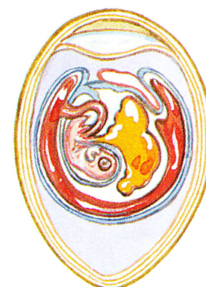

Oul păsării emu *este lung de 13 cm și poate cântări până la 700 g*

ETAPELE EMBRIONARE

1 Embrionul în formare e protejat de două straturi: de albuș și de o membrană care căptușește coaja de ou pe interior.

2 Crescând, embrionul se hrănește cu gălbenuș și primește aer prin intermediul membranei.

Părintele aduce *puilor un viermișor*

Cu ciocurile *deschise, puii cer mâncare*

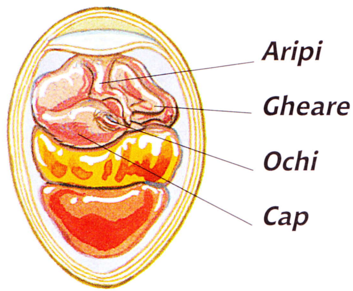
O femelă mierlă își hrănește puii.

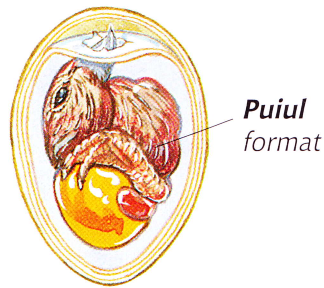
FĂRĂ APĂRARE

Imediat după naștere, puiul de mierlă nu reușește nici să-și țină capul drept. Este crescut de ambii părinți, care îi aduc hrana. Crește repede, după două-trei săptămâni învățând deja să zboare.

3 Acum embrionul are deja formate capul și ochii și în curs de formare picioarele și aripile.

4 Micul pui este acum gata să rupă membrana și să spargă coaja oului pentru a-și continua creșterea în lumea exterioară.

Micuțele lebede își urmează mama.

PUI INDEPENDENȚI

Puii de lebădă pot să înoate și să-și găsească hrana singuri, dar părinții îi protejează. Lebăda regală își poartă puii pe spate când aceștia sunt obosiți sau speriați.

***Părintele hrănește** puii de mierlă timp de 19 zile*

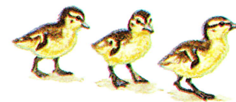

URMÂNDU-ȘI MAMA

Unii pui, precum bobocii de rață, urmează automat primul lucru pe care îl văd mișcându-se după ce ies din ou. De obicei este mama lor, și astfel micuții stau alături de părinți, departe de pericole. Dar, dacă în momentul ieșirii din ou văd un om, se vor lua după el.

***Adultul învârte cu ciocul** ouăle pentru a le încălzi în mod uniform*

CLOCITUL OUĂLOR

Masculul și femela lăcarului clocesc ouăle pe rând. Le clocesc timp de 11 zile, până când puii sunt gata să spargă coaja.

O femelă lăcar clocește ouăle.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
CORPUL UMAN: **pp. 46-47**
MAMIFERELE: **p. 11**

O melodie printre ramuri

Mai mult de jumătate din speciile de păsări aparțin ordinului *Passeiformes* sau păsări cântătoare. Majoritatea masculilor acestui grup intonează secvențe de note în timp ce curtează femela sau își apără teritoriul. Paseriformele au patru degete, trei îndreptate înainte și unul înapoi: este forma ideală pentru a se prinde de ramuri sau de cabluri metalice. Nu toate se hrănesc în copaci. Ciocârliile și codobaturile își găsesc de obicei hrana pe sol, în timp ce rândunelele prind insectele în zbor.

STOLURI DE „BULBUL" (*PYCONOTIDAE*)

Stoluri gălăgioase de rândunele din familia Bulbulus se așază pe crengile copacilor din păduri și grădini. Căutând pe sol insecte, precum furnicile, aceste păsări pot dăuna recoltelor. Masculii și femelele seamănă foarte bine.

Rândunica Bulbul cu mustăți roșii

Cioc scurt, *ușor curbat*

Puii de rândunică rămân în *cuib, hrăniți de părinți, până la 243 de zile*

Masculul și femela seamănă, *chiar dacă masculul are penele cozii mai lungi*

Rândunică

CUIBURI DE RÂNDUNELE

Rândunelele construiesc cuiburi din noroi și rămurele, pe care le lipesc de pereții peșterilor, depozitelor și ale altor clădiri. Trăiesc în Europa, Asia și America de Nord.

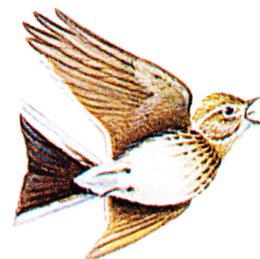

ÎN PAȘI DE DANS

Fâsa de apă și codobaturile își mișcă în sus și în jos capul și agită coada când merg. Fâsa de apă merge prin apa puțin adâncă sau prin noroi pentru a prinde viermi și insecte.

Fâsa de apă în căutare de insecte

Ciocârlia

CÂNTÂND ÎN ZBOR

Multe păsări cântă atunci când stau pe crengi, dar ciocârlia își intonează trilurile melodioase în zbor; zboară în înaltul cerului, cântând tot timpul.

Corpul are *lungimea de 20 cm*

Pene roșii în *apropierea urechilor*

UN BUN IMITATOR

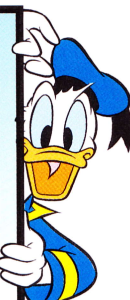
Mierloiul american intonează zi şi noapte cântecul său, dar este capabil să imite cântecul altor păsări şi chiar şi zgomotul de maşini, sirenele şi lătratul câinilor.

Mierloi american

DATE ULUITOARE

★ Puii de rândunică mănâncă de 400 de ori pe zi. Părinții au mult de lucru pentru a le procura insecte.

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
INSECTE ŞI PĂIANJENI: p. 55

Vânători de insecte

Multe păsări, precum muscarul, sunt insectivore, adică se hrănesc cu insecte. Au în general ciocul mai lat, prevăzut cu perișori, sau puțin curbat, folosindu-l pentru a prinde insecte din aer; nu toți au un tril frumos. Spre deosebire de păsările din familiile *Sylviidae* și *Turdidae*, cele din familia *Timaliidae* nu au un cântec melodios, dar comunică între ele cu strigăte asurzitoare pe care le emit continuu când se hrănesc.

Agerul Muscar

Muscarul cu piept roșu își petrece primăvara și vara în pădurile și tufișurile din Europa de Est și Asia Centrală, unde depune ouăle și-și crește puii. Apoi zboară spre regiunile calde din sud, pentru a-și petrece restul anului.

Mascul *adult*

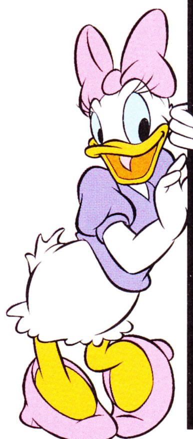
Muscar cu piept roșu

Stufărica pătată *(Cisticola juncidis)* în cuib

Stufărica Pătată

Această pasăre își petrece mare parte din timp pe sol, la vânătoare de insecte. Își ascunde cuibul, făcut din paie și pânze de păianjen, în ierburile înalte. Deschiderea se află în partea superioară.

DATE ULUITOARE

★ **Cântecul lăcarului este acut: până la 1 400 de note pe minut.**

★ **Târâiacul verzui reușește să imite cântecul altor 70 de specii de păsări.**

La exemplarul tânăr *nu sunt încă dezvoltate caracteristicile speciei*

Gât și piept *maro-deschis*

Gaița cu ochi galbeni

GAIȚA CU OCHI GALBENI

Perechi sau grupuri de gaițe cu ochi galbeni prind insectele emițând strigăte continue. Își acoperă cu pânze de păianjen cuibul grațios făcut din ierburi și bucăți de scoarță.

Cioc larg cu *perișori fini pentru a prinde prada în zbor*

Insectă urmărită *de un mascul adult*

Gâtul și *pieptul roșii*

Sturz fluierător

STURZUL FLUIERĂTOR

Sturzul fluierător din Asia emite fluierături puternice, ca semnal de alarmă, dar modulează și un cântec mai melodios. Trăiește în zonele de pădure din munți, în apropierea cursurilor de apă.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
INSECTE ȘI PĂIANJENI: pp. 46-47
MAMIFERELE: pp. 14-15

Acasă, printre copaci

Multe păsări din familia vrăbiilor sunt arboricole, adică își găsesc hrană și adăpost în copaci. Nu trebuie să fie campioni ai zborului și se deplasează simplu dintr-un copac în altul, culegând fructe și prinzând insecte cu ciocul ascuțit. Cu ajutorul ghearelor robuste stau prinse de ramuri și trunchiuri. *Pasărea „soare strălucitor" (Cinnyris habessinica)*, o pasăre viu colorată, se hrănește cu insecte, dar și cu nectarul cules din flori, ajutându-se de ciocul lung și curbat.

Dicaeum Trigonostigma

Lungă de circa 9 centimetri, această pasăre cu spatele roșu este activă și gălăgioasă. Zboară printre flori prinzând insecte și culegând semințe sau sugând nectarul.

Rândunica cu burta portocalie

Pasăre cu „ochi de ceară"

Pasărea „Cu Ochi de Ceară" (*Zosterops Lateralis*)

Pasărea cu „ochi de ceară" își folosește ciocul pentru a extrage insecte din scoarță și pentru a prinde păianjeni pe frunze. Cu limba poroasă suge și nectarul din flori. Se deplasează în stoluri mici și comunică prin triluri cu ceilalți membri ai grupului.

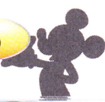

Cacique se hrănesc, fac cuibul și trăiesc în grupuri pe ramuri.

Cuiburi Agățate

Grupurile de cacique *(Cacicus Cela)* din America de Sud stau unul lângă altul pe ramuri. Perechile construiesc cuiburi magnifice din fire de iarbă, în formă de sac, care atârnă de ramuri. Stau împreună, pentru a proteja mai bine ouăle și puii de dușmanii înfometați.

Limbă lungă în *formă de trompă, pentru a suge nectarul*

Pasărea „soare strălucitor" cu coadă-în-flăcări *(Cinnyris habessinica)* mascul

Gheare robuste, *pentru a se prinde de ramuri în timp ce se hrănește*

Micuții zidari sar *dintr-o ramură în alta în căutare de insecte*

Ciocănitoare-zidar

PASĂREA „SOARE STRĂLUCITOR" CU COADĂ-ÎN-FLĂCĂRI

Masculul are pene strălucitoare, roșii, galbene și albastre. Femela, mai mică, este în nuanțe de gri și maroniu. De obicei, se așază în apropierea florilor, pentru a suge nectar.

PĂSĂRI CĂȚĂRĂTOARE

Ciocănitoarele-zidar au gheare puternice și robuste, pentru a se agăța de scoarță și stânci în timp ce mănâncă. Își introduc ciocurile ascuțite în crăpăturile trunchiurilor de copac sau între stânci, în căutare de insecte.

Ciocănitorile-zidar *bat din aripi în timp ce vânează insecte.*

DATE ULUITOARE

★ **Pițigoiul albastru are numai 11 cm lungime, dar depune 15 ouă odată, mai mult decât orice altă pasăre care-și hrănește propriii pui.**

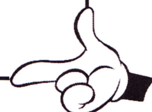

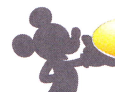
Pițigoi albastru cu cuibul plin de ouă

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ

CORPUL UMAN: p. 28
PLANTELE: p. 22

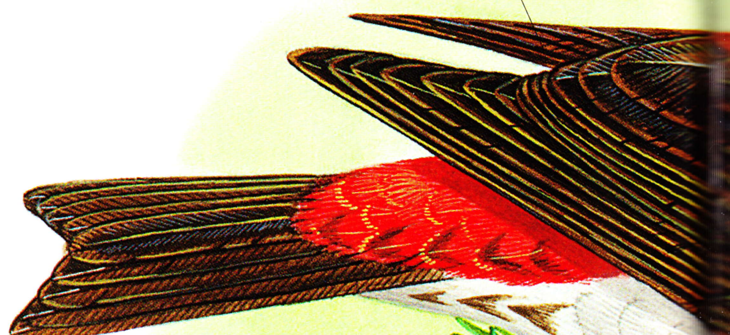
Devoratori de semințe

Semințele de orice fel reprezintă hrana de bază pentru multe păsări granivore. Păsări precum cintezele și presurile au ciocuri robuste, adesea în formă de con, pentru a fărâmița semințele tari și a scoate miezul. Forma ciocului variază în funcție de tipul de semințe cu care se hrănesc în mod normal: păsările care mănâncă semințe mai groase au ciocuri asemănătoare celui al papagalului. Multe dintre acestea prind și insecte, pentru hrana lor și a puilor.

FORFECUȚA

Este o cinteză mică, al cărei cioc are o formă neobișnuită: partea superioară și cea inferioară se încrucișează în vârf, permițând păsării să deschidă semințele de pin și să extragă miezul.

***Numai masculul forfecuței este** roșu, femela este gri-verzuie.*

Zebra australiană

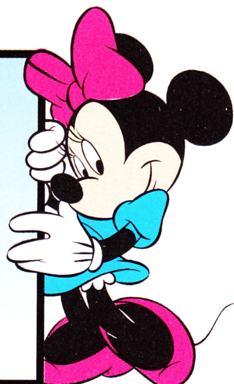
***Piept striat și pete** deschise la culoare în partea din față*

STOLURI DE ZEBRE AUSTRALIENE

Zebrele australiene sunt păsări răspândite în Australia, care se deplasează în stoluri mari, de peste o sută de exemplare. Își fac cuibul adesea în grup și fiecare pereche își construiește un cuib cu cupolă din iarbă și rămurele, într-un copac sau tufiș.

DATE ULUITOARE

★ Presura zăpezilor își face cuibul în zona arctică, cel mai la nord dintre toate păsările. Sapă gropi în zăpadă, pentru a se proteja de frig.

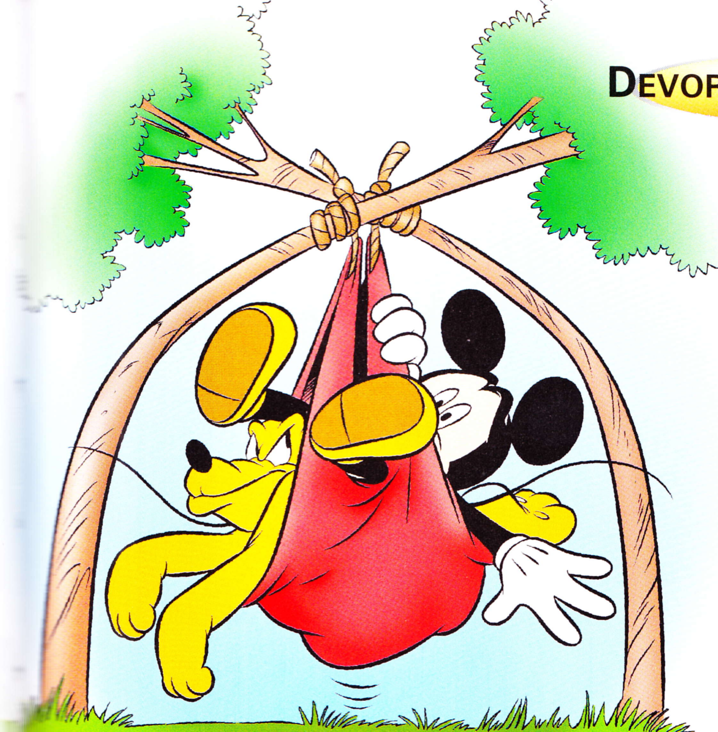

Păsări tangara

TANGARA

Păsările tangara își petrec majoritatea vieții în copaci, hrănindu-se cu fructe și semințe și prinzând insecte din zbor. Își fac cuibul în formă de cupă, pe ramuri.

UN ȚESĂTOR DE CUIBURI

Cuibul masculului țesător baya din Africa de vest este rotund, atârnă de o ramură sau de un fir metalic și este împletit cu ierburi și rămurele, cu o deschidere în partea superioară. Fiecare mascul are mai multe perechi și construiește pentru fiecare câte un cuib.

Mascul de țesător baya în cuib

O forfecuță mascul scoate semințele dintr-un con de pin

Ciocul se *încrucișează în vârf*

Cojile seminței rămân *deschise, în timp ce limba extrage semințele*

PĂSĂRI DE SOL

Presura își procură de obicei hrana scormonind terenul cu ghearele robuste, în căutare de semințe. Depune ouăle pe sol, într-un cuib în formă de cupă, construit de mascul.

Presura cu gât roșu

Pițigoiul de baltă, un tip de presură

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: pp. 54-55
PLANTELE: p. 20

Păsări migratoare

De două ori pe an, multe păsări fac călătorii incredibile: migrațiile. Cei mai mulți migratori își petrec primăvara și vara în nord, iar toamna zboară spre sud, pentru a se pune la adăpost de frig. Se întorc în nord când clima devine din nou blândă: astfel, dispun de soare și hrană tot timpul anului.

Păsările călătoare pot parcurge distanțe enorme și au diferite metode de a-și găsi drumul. Se pare că se nasc cunoscându-și deja destinația, deoarece păsările tinere reușesc să migreze și fără ajutorul adulților. Conform oamenilor de știință, se orientează și după soare, stele și puncte de reper familare. În general, fac opriri regulate pentru a se odihni și pentru a se hrăni.

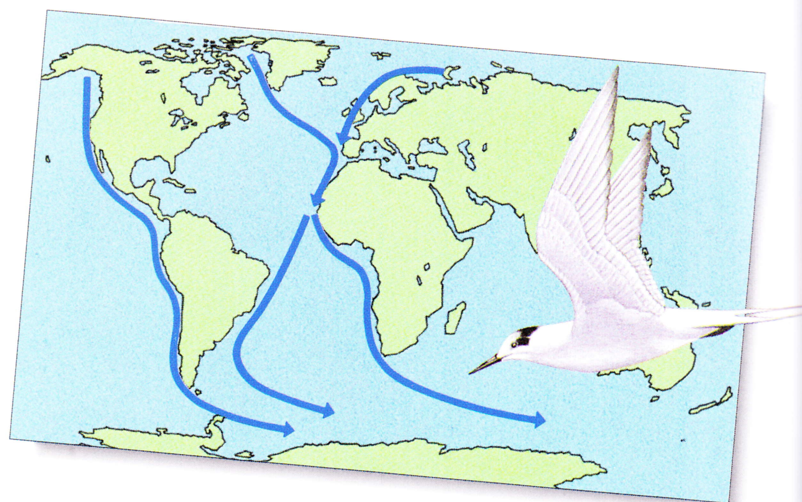

Ruta de migrație a șoimului pescar

Șoimul Pescar

O pasăre de pradă mare, șoimul pescar, parcurge în migrațiile sale până la 10 000 de kilometri. Este un campion al zborului, se hrănește în principal cu pește, de aceea se deplasează la suprafața apei, prinzând pești în trecere.

Rândunica-de-mare arctică zboară de la o regiune polară la alta.

Oamenii folosesc hărți detaliate pentru a găsi drumul.

De la un Pol la Altul

Rândunica-de-mare arctică are migrația cea mai lungă dintre păsări. Zboară 20 000 de kilometri de la Polul Arctic (unde își face cuib) până în Antarctica, urmând vara australă.

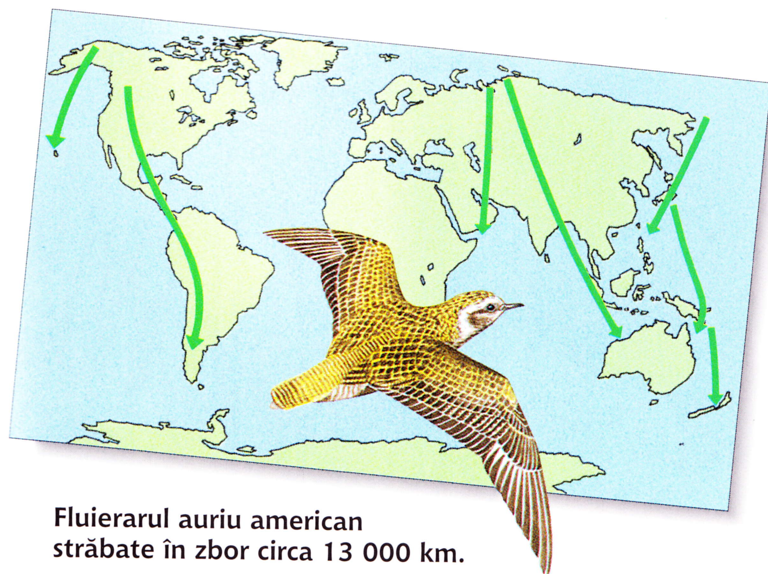

ZBOR ÎN FORMAȚIE

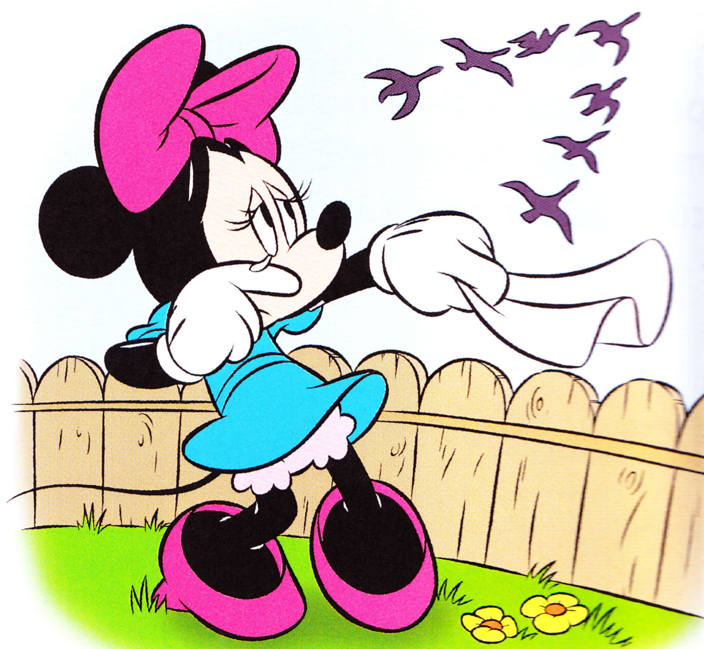
Păsările mari, precum gâștele și cocorii, zboară în stoluri în forma literei „V": fiecare pasăre o poate vedea pe cea din față, fără a fi deranjată de aerul deplasat de bătaia sa de aripi.

Gâște în formație

Fluierarul auriu american străbate în zbor circa 13 000 km.

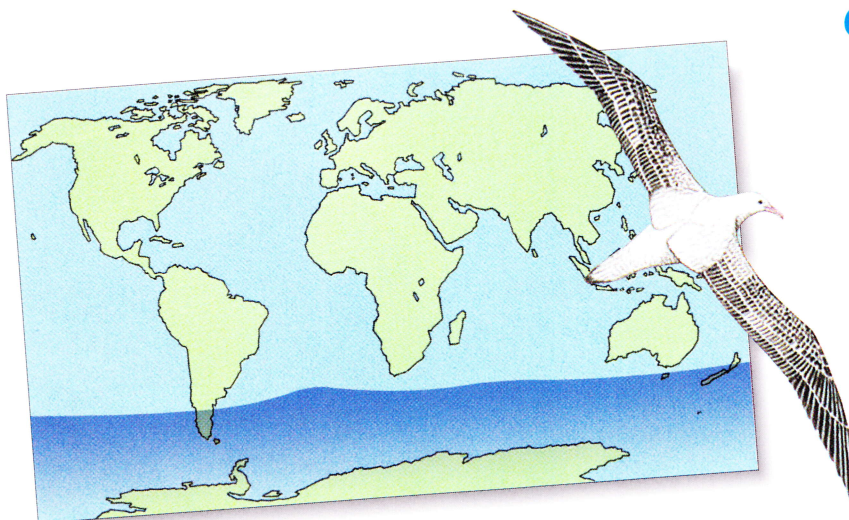
FLUIERARUL AURIU

Fluierarul auriu își face cuib în unele regiuni ale Americii de Nord, în Siberia și în Asia de Nord în lunile de vară. Când vine iarna, migrează în sud. Fluierarul auriu american zboară din America de Nord în cea de Sud fără a se opri deloc.

TURUL LUMII

Albatrosul nu migrează de la nord la sud, ci călătorește continuu în regiunile sudice ale lumii. Se oprește pe câte o insulă doar pentru a se împerechea și pentru a depune ouăle.

Albatrosul rămâne întotdeauna în regiunile cele mai sudice din lume.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: pp. 54-55
PLANETA PĂMÂNT: p. 13

Dimensiune XXL

Unele păsări se diferențiază de celelalte prin dimensiuni. Corbii, de exemplu, depășesc 60 de centimetri lungime și sunt considerați a fi unele dintre cele mai inteligente păsări, au cioc puternic și sunt vânători iscusiți; masculul și femela seamănă. În schimb, masculii păsării paradisului sunt foarte diferiți de mult mai modestele femele, pe care le curtează etalând un penaj superb.

Un cuib din dragoste

Pentru a atrage femela, masculul păsării *Ptilonorhynchus violaceus* (corbul de mătase) construiește o căsuță conică din rămurele. O „pictează" cu o pastă de fructe mestecate și o decorează cu flori, semințe, chiar și dopuri de sticlă, aproape întotdeauna albastre.

Drongo cu coada-rachetă

Penele cozii se termină *în formă de rachetă*

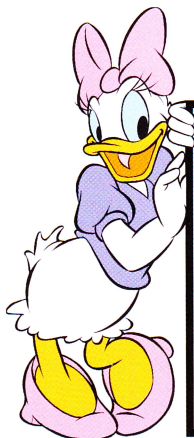
O coadă neobișnuită

Drongo cu coada-rachetă are creastă și penele cozii lungi de până la 35 de centimetri. Gălăgioasa pasăre prinde insecte în zbor și inspectează ramurile și frunzele în căutare de hrană.

Masculul are penaj *închis la culoare și strălucitor*

Corb de mătase

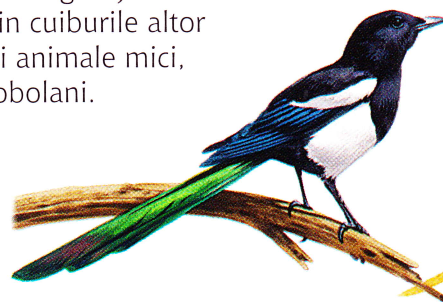

DATE ULUITOARE

★ **Conform savanților, corbul imperial, specia cea mai mare, știe să numere. În cursul unor experimente, unele exemplare au numărat până la cifra șase.**

Coțofana hoață

Coțofana este un tip de corb care mănâncă aproape orice găsește. Fură ouăle și puii din cuiburile altor păsări, dar prinde și animale mici, precum șoareci și șobolani.

Coțofana

CU CAPUL ÎN JOS

Masculul păsării paradisului albastre își prezintă penajul bogat agățat cu capul în jos. Apoi își leagănă cele două pene lungi din coadă în fața femelei.

Masculul păsării paradisului albastre

Un grangur eurasiatic aduce o larvă puilor.

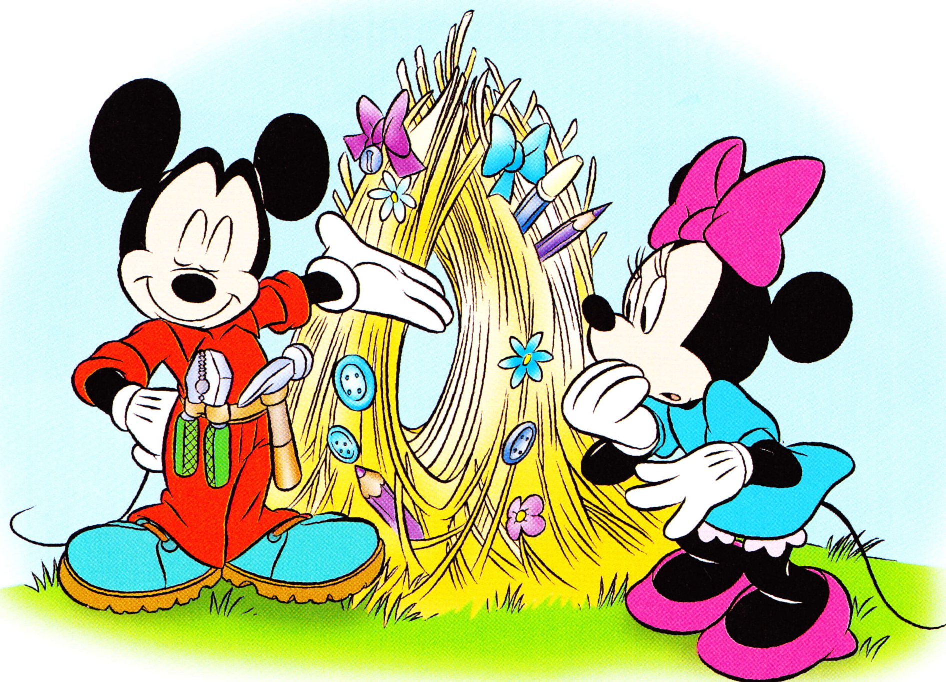

UN CÂNTEC MELODIOS

Ca toți grangurii, și cei eurasiatici scot un sunet plăcut, melodios. Femela împletește cuibul din fire de iarbă și îl agață între două rămurele, ca un hamac. Masculul o ajută la îngrijirea puilor.

Pereții curbați ai căsuței *sunt la distanță de circa 10 cm*

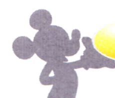
Masculul *construiește o căsuță pentru a atrage femela*

Femela construiește *un cuib separat pentru a depune ouăle*

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ

CORPUL UMAN: p. 21
MAMIFERELE: p. 52

În pericol de dispariție

Păsările sunt în pericol în întreaga lume: peste 1 000 din cele 9 000 de specii riscă să dispară pentru totdeauna. Omul reprezintă un pericol pentru păsări: devastează sau poluează zonele în care acestea trăiesc (păduri, lacuri și râuri) și adesea le vânează, le ucide sau le prinde pentru a le închide în colivii. Dar se poate face ceva: de exemplu, unele păsări rare pot fi crescute în captivitate pentru a fi apoi redate libertății; se pot crea rezervații naturale, unde pot trăi protejate.

Condorul, un tip special *de vultur, se hrănește cu animale moarte*

Condorul depune *un singur ou la fiecare doi ani, deci mărirea numărului de exemplare necesită mult timp*

O pasăre este curățată de petrol.

Exemplare pe Cale de Dispariție

Acum mai mult timp, mai existau numai nouă exemplare de condori din California care trăiau în libertate. Câteva exemplare au fost crescute în captivitate și, în 1997, s-a ajuns la 121 de condori, dintre care unii au fost repuși în libertate.

Curățarea Plajelor

Petrolul vărsat în mare de petroliere ucide fauna și flora și poluează mediul înconjurător. Dacă o pasăre își murdărește penele de petrol, nu mai poate să zboare; dacă încearcă să se curețe singură, poate muri sufocată sau otrăvită.

Cocor siberian

Părinți Adoptivi

Pentru a salva cocorul siberian, ouăle depuse de exemplarele în captivitate sunt puse în cuibul altor tipuri de cocori. Se speră ca noii părinți să aibă grijă de ouă și de pui alături de ai lor, mărind astfel numărul de exemplare în libertate.

DATE ULUITOARE

★ Peste 90 din cele 350 de specii de papagali ar putea dispărea în scurt timp.

★ Pe o insulă în largul Noii Zeelande, o singură pisică a cauzat în șase luni dispariția unei specii întregi de pitulici.

Pădurea în Pericol

Zone întinse de pădure tropicală, unde trăiește acvila din Filipine, au fost despădurite. Aceste acvile sunt în prezent printre cele mai rare păsări din lume: prădătoare atât de mari, nu reușesc să supraviețuiască dacă nu dispun de o zonă de vânătoare întinsă.

Acvila de Filipine

O Pasăre Rară

Ara hiacint a făcut obiectul comerțului cu animale domestice: în 1978 rămăseseră în libertate numai 60. A avut de suferit și ca urmare a distrugerii habitatului său și a plantelor cu care se hrănea, defrișate în scopul obținerii de terenuri agricole.

Ara hiacint

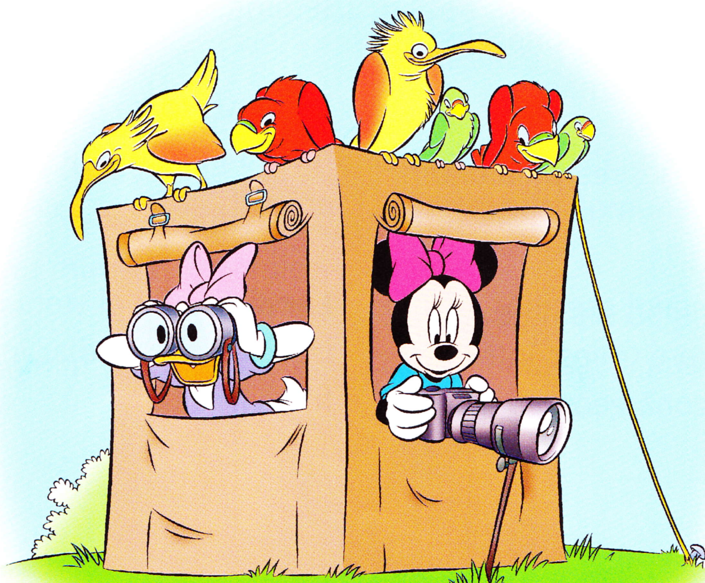

Aripile condorului *măsoară 2,7 m de la un capăt la celălalt*

Condor din California

Studiul păsărilor este important, deoarece poate ajuta la protejarea lor.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
REPTILE ȘI AMFIBIENI: pp. 54-55
MAMIFERELE: pp. 54-55

Glosar de cuvinte-cheie

Albuș: substanță transparentă care se găsește în ou în jurul gălbenușului. Protejează embrionul în formare.

Captivitate: starea unui animal ținut departe de propriul mediu natural, în cuști sau curți, precum grădinile zoologice sau rezervații naturale.

Carcasă: corpul animalelor moarte. Unele păsări, precum vulturii, se hrănesc cu carcase.

Cheratină: substanță din care sunt formate unghiile, ghearele, acele, coarnele, penele, ciocurile și solzii.

Clocit: proces prin care păsările mențin ouăle calde până la eclozare. Constă de obicei în așezarea pe ouă, pe care le încălzesc cu corpul.

Colonie: grup de animale din aceeași specie, care trăiesc împreună.

Creastă: excrescență osoasă pe capul sau pe ciocul unei păsări.

Cuib: locul sigur în care o pasăre depune ouăle și își crește puii.

Curent: masă de aer sau apă care se mișcă într-o direcție.

Curtare: momentul vieții unei păsări în care masculul încearcă să atragă atenția femelei.

Dinte de ou: vârful dur pe ciocul puiului de pasăre cu care sparge coaja pentru a ieși. „Dintele” cade după ce oul este spart.

Dispariție: proces prin care toate exemplarele unei specii dispar de pe Pământ.

Ecloziune: ieșirea puiului din ou.

Faună: totalul speciilor de animale care trăiesc într-o anumită zonă geografică.

Floră: toate speciile de plante care trăiesc într-o anumită zonă geografică.

Fructivor: se spune despre animalele care se hrănesc cu roadele pământului.

Fulg: pană mică și subțire, situată sub penele principale; totalitatea fulgilor ajută la menținerea temperaturii corporale optime.

Gălbenuș: substanța galbenă care se găsește în ou și hrănește embrionul în formare.

Granivor: se spune despre animalele care se hrănesc cu semințe.

Habitat: toate condițiile de mediu în care trăiește un animal.

Larvă: stadiu al vieții unei insecte, intermediar între ou și ființă adultă.

Limicol: se spune despre animalele care trăiesc în terenuri mlăștinoase.

Mamifere: clasă de animale la care femelele nasc pui vii și îi alăptează.

Migrație: deplasare, de obicei sezonieră, a anumitor specii de păsări către regiuni unde se reproduc și își găsesc hrana.

Nectar: lichid dulce produs de multe plante. Atât unele păsări, cât și anumite insecte se hrănesc cu nectar.

Pădure tropicală: pădurea deasă din regiunile calde tropicale, unde plouă mult în timpul anului.

Penaj: toate penele care acoperă o pasăre.

Poluare: pagubă cauzată mediului de materialele descărcate, precum fum, deșeuri sau mirosuri puternice.

Pradă: animal vânat de un alt animal.

Regiuni polare: zonele din jurul Polului Nord și al Polului Sud.

Remige primare: pene mari ale aripilor, care ajută pasărea să înainteze în timpul zborului.

Remige secundare: pene scurte cu care pasărea își schimbă direcția în zbor și se menține în aer.

Rezervație naturală: zonă protejată în care animalele și plantele trăiesc și se reproduc.

Savană: teren plat cu ierburi și tufișuri, tipic regiunilor tropicale.

Rezistența aerului: forța exercitată de aer când o pasăre, bătând din aripi, îl deplasează.

Specie: grup de animale cu caracteristici comune.

Stol: grup mare de păsări care zboară sau vânează împreună.

Tericol: se spune despre animalele care trăiesc și își fac cuibul în principal pe sol.

Teritoriu: zonă limitată în care un animal trăiește și își procură hrana, care adesea este apărată de intruși.

Tundră: zona deșertică din țările reci, cu sol înghețat și acoperit de gheață în majoritatea anului.

Vizuină: gaură subterană care servește drept refugiu pentru animale.

Zbor planat: zbor în care pasărea rămâne suspendată în aer în timp ce mănâncă sau în așteptarea prăzii.

